ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΠΡΟΝΟΙᾼ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 28 ΙΟΥΝΙΟΥ 1919. ΑΡΙΘ. 210

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: Ὄχι ἄθρησκον ἐκπαίδευσιν. — Ὁμιλία εἰς τὸν Ἀπόστολον τῆς Ε΄ Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου. — Ὁμιλία εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Κυ-Κυριακῆς τῶν ἁγ. Πατέρων. — Ὀρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν θεολογικαὶ συζητήσεις — Γεγονότα καὶ σκέψεις: «Η Καινὴ Διδαχή». Ὄχι τὸ σύνολον. Greer. Λύσσα Μπολσεβίκων. Ψευδωνυμογραφία. — Κατ᾽ ἐκλογήν. — Χρονικά. — Ἀλληλογραφία. — Πίναξ τῶν περιεχομένων.

ΟΧΙ ΑΘΡΗΣΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

«Ἐπιστήμη χωριζομένη εὐσεβείας καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργια, οὐ σοφια φαινεται».

Πραγματευόμενοι ἐν προηγουμένῳ τεύχει περὶ τῶν σκοπῶν τῆς παρ᾽ ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως καὶ περὶ τῆς πρὸς αὐτὴν σχέσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἐπλανήθημεν πιστεύσαντες, ὅτι ὁ κ. Διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου «ἀποτελεῖ μοναδικὴν ἐξαίρεσιν παρ᾽ ἡμῖν» ἰσχυριζόμενος, ὅτι εἶνε ἐπιβλαβὴς ἡ ἀνάμειξις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἐκ τῆς πλάνης ταύτης ἦλθε νὰ ἐξαγάγῃ ἡμᾶς ἐπιστολὴ θεολόγου καθηγητοῦ, ἐκ τῆς ὁποίας καταδείκνυται δυστυχῶς, ὅτι αἱ χαρακτηρίζουσαι τὰς ἐκπαιδευτικὰς θεωρίας τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ Πολυτεχνείου τάσεις δὲν εἶνε «μοναδικὸν φαινόμενον παρ᾽ ἡμῖν», ἀλλὰ ἀποτελοῦσι τὴν κατεύθυνσιν εὐρυτέρου κύκλου ἐκ τῶν λειτουργῶν τῆς παρ᾽ ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως.

Ἐν τῷ πρό τινος, δῆλον ὅτι, ἐκδοθέντι α΄ τεύχει τοῦ «Δελτίου τῆς Ἑλληνικῆς Μαθηματικῆς Ἑταιρείας» δημοσιεύεται «Ὑπόμνημα» τῆς Ἑταιρείας ταύτης «περὶ τῆς ἀνάγκης ἱδρύσεως «Πραγματικῶν Γυμνα-

σίων» ὑποβληθὲν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως (σελ. 20 - 23). Διὰ τοῦ Ὑπομνήματος τούτου προτείνεται ὅπως ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις καταστῇ ἑπταετής, διαιρουμένη δ' *εἰς δύο κύκλους*, τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα (Ἱερὰν Ἱστορίαν καὶ Κατήχησιν) περιορίζει εἰς μόνας τὰς τρεῖς κατωτέρας τάξεις τοῦ πρώτου κύκλου, ἀφαιροῦσα αὐτὰ παντελῶς ἀπὸ τοῦ δευτέρου τεταρτοετοῦς κύκλου, ὃν ἀπαρτίζουσι τό τε Κλασικὸν καὶ τὸ Ἐπιστημονικὸν ἢ Πραγματικὸν τμήματα. Διευθυνταὶ Γυμνασίων προτείνονται Φιλόλογοι, Μαθηματικοὶ καὶ Φυσικοί, ἀποκλειομένων τῶν Θεολόγων (σελ. 22), εἰς δὲ τοὺς τελειοφοίτους τοῦ τε Κλασικοῦ καὶ τοῦ Πραγματικοῦ Τμήματος ἀποκλείεται ἡ ἐγγραφὴ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐπιτρεπομένη «εἰς μόνους τοὺς ἀποφοίτους τῆς Ριζαρείου Σχολῆς καὶ τῶν ἰσοτίμων αὐτῇ θεολογικῶν Σχολῶν» (σελ. 23).

Δὲν εἶνε πάντως ἀνάγκη νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ προγράμματος τούτου διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι οἱ συντάξαντες αὐτὸ εὑρίσκονται ὑπὸ τὸ κράτος τῆς θεωρίας, ἥτις θέλει τὴν ἐθνικὴν ἐκπαίδευσιν θεμελιωμένην ἐπὶ τοῦ θετικισμοῦ καὶ ἀπηλλαγμένην θρησκευτικῶν ἐπηρεασμῶν, ἐὰν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὴν Ἑλληνικὴν Μαθηματικὴν Ἑταιρείαν ἀποτελοῦσι Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Πολυτεχνείου, τῶν Γυμνασίων καὶ ἄλλοι διδάκτορες καὶ πτυχιοῦχοι τῶν Μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, καὶ ὅτι τὸ ἐν λόγῳ Ὑπόμνημα ἐλήφθη μετ' ἐνδιαφέροντος ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Πολιτείας (σελ. 10-11), εὐνόητος καθίσταται ἡ ἀσυγκρίτως μείζων σοβαρότης τοῦ ζητήματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπελάβομεν διχογνωμοῦντα μόνον ἕνα ἐκ τῶν Ἑλλήνων θεραπόντων τῶν θετικῶν Ἐπιστημῶν. Αὕτη εἶνε ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ζήτημα μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐξακολουθήσωμεν μέχρι πλήρους αὐτοῦ διαφωτίσεως, καθ' ὅσον μάλιστα ἡ προσοχὴ εἶχεν ἤδη στραφῇ πρὸς αὐτὸ πρὶν ἢ ἐκδοθῇ τὸ σχετικὸν τεῦχος τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος», ἀφοῦ ἡ πρὸς ἡμᾶς ἐπεσταλμένη ἐπιστολή, περὶ ἧς ἀνωτέρω ὁ λόγος, ἐγράφη τέσσαρας ἡμέρας πρότερον.

Πρὸ τοῦ κινδύνου ὅμως συσκοτίσεως τοῦ ζητήματος διὰ τῆς ἀναμείξεως αὐτοῦ μὲ γλωσσικὰς συζητήσεις, αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δηλώσωμεν, ὅτι τὸ γλωσσικὸν ζήτημα ἐκφεύγει τῆς ἁρμοδιότητος ἡμῶν ὡς ἐκπροσώπων σκέψεων ἐκκλησιαστικῶν καὶ καθόλου θρησκευτικῶν. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ ποίων φραστικῶν εἰκόνων θὰ

ιδύσῃ καὶ θὰ ἐντυπωθῇ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν ὁ λόγος τῆς σωρίας, ὁ δὲ ἀπόστολος Παῦλος περιφρονεῖ πάσας καθόλου τὰς γλώσς, ὄχι μόνον τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγγέλων, ὅταν δὲν ἦνε ηρετικαὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον.

Τὴν μὲν γλῶσσαν τῆς ἐκπαιδεύσεως λοιπὸν ἂς τὴν καθορίσουν οἱ ωσσολόγοι· ἡ Ἐκκλησία ἐνδιαφέρεται μόνον ὅπως τὰ τέκνα τῶν Ἑλήνων «ἐκπαιδεύωνται ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου» καὶ ὅπως οικῇ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν πλουσίως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Ἐδῶ ὅμως έρθη διάτορος ἡ διαμαρτυρία τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Πολυτεχνείου, λέυσα: Μάλιστα, ἐφ᾽ ὅσον οἱ Ἕλληνες εἶνε ὑπὸ δουλείαν δὲν ἀντιλέγω ἐκπαιδεύωνται τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν συναφείᾳ πρὸς τὴν θρησκείαν· ἡ ν τέκνων ὅμως ἐλευθέρων Ἑλλήνων ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ ἦνε χειφετημένη ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν ἀντίληψιν, διότι ἡ θρησκευτικὴ ἀντίψις εἶνε ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν πρόοδον.

Εἶνε τοῦτο ἀληθές; Εἶνε ἀληθές, ὅτι θρησκευτικότης θὰ εἰπῇ ὀπιοδρομικότης, καὶ ὅτι ἀθρησκεία θὰ εἰπῇ πρόοδος; Δὲν θὰ ἐπικαλεσθῶν τὸ προτασσόμενον τοῦ ἄρθρου τούτου ἀξίωμα τῶν προγόνων μας, τὸ οῖον διακηρύττει, ὅτι γνῶσις χωρισμένη ἀπὸ τὴν θρησκείαν καὶ τὰς αὐτῆς βασιζομένας ἀρετὰς εἶνε πανουργία καὶ ὄχι σοφία· διότι ἴσως ορηθῇ πολὺ ἀπηρχαιωμένον ἐπιχείρημα. Θὰ ἐπικαλεσθῶμεν συγχρόυς ἀντιλήψεις.

Ἡ ζωτικότης τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κυριαρχεῖ ν πνευμάτων ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου. Οὐδεμία χώρα ἐν τῷ κόσμῳ ωφελήθη εἰς τόσον ὑψηλὴν καὶ τόσον εὐρεῖαν κλίμακα τὰς θετικὰς ιστήμας. Ὄχι μόνον ἡμεῖς οἱ ἡμίζωοι κάτοικοι τῆς πολυπαθοῦς Ἀναλῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Εὐρωπαῖοι, μεταβαίνοντες εἰς τὰς Ἡνωμένας λιτείας, καταπλήσσονται πρὸ τῆς ἰλιγγιώδους ταχύτητος, μὲ τὴν οίαν ἐκεῖ ἐξελίσσεται ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ὑφ᾽ ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκφάνις. Μηχάνημα, ἵδρυμα, ἐφεύρεσις, μέθοδος, ἡλικίας εἴκοσι, τριάκοντα ῶν, θεωρεῖται ἀνῆκον εἰς τὴν ἀρχαιότητα. Ἐκεῖ ἡ «πρόοδος» δὲν προρεῖ βάδην, τρέχει ἀπὸ ρυτῆρος. Αἴ λοιπόν! Μάθετε, κύριοι ὀπαδοὶ ῦ ἀποκλειστικοῦ θετικισμοῦ ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει, ὅτι ἡ καταπληκτικὴ τη πρόοδος τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ ὄχι μόνον δὲν ἔχει διαζύγιον μὲ ν θρησκευτικὴν ἀντίληψιν, ἀλλά, τοὐναντίον, σεμνύνεται ὅτι ὁδηγεῖται τὸν δρόμον της ὑπὸ τῆς θρησκευτικῆς ἀντιλήψεως. Πόθεν δῆλον; Καὶ

ἀπὸ τὴν κάθοδον καθόλου τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἀπὸ τὰς ἀρχάς, ὑφ' ὧν ἐχειραγωγήθη κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Οὐΐλσωνος, τοὺς ὁποίους ἀνεδημοσιεύσαμεν εἰς προηγούμενον τεῦχος ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐδῶ παρουσίας τοῦ κ. Hamlin. Θέλων δηλ. ὁ μέγας Πρόεδρος νὰ καταστήσῃ συμπαθεῖς τοὺς Ἕλληνας τῆς Μ. Ἀσίας πρὸς τὸν λαόν του, παρουσιάζει αὐτοὺς κατόχους δύο ἀρετῶν, «τῆς σταθερᾶς ἀφοσιώσεώς των εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν» καὶ «τῆς ἐμμονῆς αὐτῶν εἰς τὰ ἰδεώδη τῆς συνταγματικῆς Κυβερνήσεως». Εἶνε βέβαιος ὁ Πρόεδρος Οὐΐλσων, ὅτι, παρουσιάζων τοὺς Ἕλληνας ὡς λαὸν θρησκευτικὸν ἅμα καὶ φιλελεύθερον, θὰ καταστήσῃ αὐτοὺς «ἀντικείμενον ἐγκαρδίου συμπαθείας» διὰ τὸν Ἀμερικανικὸν λαόν.

Δὲν θεωρεῖται λοιπὸν ἐν Ἀμερικῇ ἐμπόδιον πρὸς τὴν πρόοδον τὸ Εὐαγγέλιον, οὐδὲ ἀντίθετοι πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν νομίζονται αἱ ἀρχαὶ τῆς Χριστ. Θρησκείας. Αἱ «θρησκευτικαὶ ἀντιλήψεις» δὲν θεωροῦνται ἐκεῖ ἀντίθετοι πρὸς τὴν ἐλευθερίαν· τοὐναντίον πιστεύεται καὶ ὁμολογεῖται γενικῶς, ὅτι μόνον «οὗ τὸ πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία». Οἱ Ἀμερικανοὶ κατῆλθον εἰς τὸν πόλεμον ὄχι διὰ νὰ ἐλευθερώσουν δούλους ὁμοεθνεῖς των, ὄχι διὰ νὰ προφυλάξουν ἀπὸ κινδύνου ἀμέσου ἐπιδρομῆς τὴν χώραν των, ὄχι διὰ νὰ αὐξήσουν τὸ Κράτος των. Εἰς τὸν πόλεμον κατῆλθον μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις, διότι ἐπίστευσαν ὅτι κατήρχοντο εἰς ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Εἰς ποίαν δὲ σχέσιν θέτουν οἱ Ἀμερικανοὶ τὰ ἰδεώδη ταῦτα πρὸς τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν δηλοῦσι σαφῶς καὶ οἱ λόγοι, οὓς ἀπηύθυνεν ὁ Οὐΐλσων πρὸς τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν, ὅτε τὸν ἐδέχθη εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον. Χαίρω, εἶπεν ὁ Οὐΐλσων, δεχόμενος ἕνα ἐξ Ἀνατολῆς ἀντιπρόσωπον τῶν ἰδεῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων διεξάγομεν τὸν πόλεμον καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ βασισθῇ ἡ μέλλουσα εἰρήνη.

Αἱ ἀρχαὶ λοιπὸν τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῇ κρατούσῃ τὰ σκῆπτρα τῆς θετικῆς προόδου Ἀμερικῇ ὄχι μόνον δὲν κρίνονται ὡς σύμβολον ὀπισθοδρομικότητος, ἀλλὰ γίνονται σημαία πολέμου καὶ πρόγραμμα εἰρήνης παγκοσμίου ὡς τῆς μόνης βάσεως τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας. Κάτοχοι οἱ Ἀμερικανοὶ τοῦ τελειοτέρου θετικισμοῦ, θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς μέσον, οὐδαμῶς δὲ ὡς σκοπὸν τοῦ βίου. Οἱ λατρεύσαντες ὡς σκοπὸν τοῦ βίου τὸν θετικισμὸν εἶνε οἱ Γερμανοί, οἵτινες, ἡττηθέντες, συμπαρέσυρον εἰς τὴν ἧττάν των καὶ τὸν ἄψυχον θετικισμόν, ὡς σύστημα μορ-

ύσεως ἀνθρωπιστικῆς, ἐπαληθεύσαντες ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν καὶ ὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὅλου τοῦ κόσμου τὸ ἀξίωμα τῶν φιλοθρήσκων ογόνων μας, ὅτι ἐπιστήμη ἄθρησκος δὲν εἶνε σοφία· εἶνε πανουργία.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ
ΤΗΣ Ε΄. ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
[30 Ἰουνίου]

Χριστιανὸς πλέον ὁ Παῦλος, καὶ μάλιστα ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ, ἀδιάλειπτον καὶ φλογερὰν διακονίαν ὑπὲρ τοῦ Εὐαγγελίου, εἶχεν ηχληθῆ καὶ καταδιωχθῆ φανατικῶς καὶ πολυτρόπως ὑπὸ τῶν ὁμο λων του Ἰουδαίων. Καὶ ὅμως δὲν τοὺς ἐβδελύχθη, οὔτε ἐψυχράνθη ὸς αὐτούς, ἀλλὰ διετήρησε βαθὺ καὶ ζωηρὸν τὸ ὑπὲρ αὐτῶν ἐν- φέρον. Καὶ καθόσον ἔβλεπεν, ὅτι ὁ ἐπίσημος Ἰουδαϊσμὸς ἐξηκο- ύθει τὴν ἐχθρικήν του στάσιν πρὸς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, δέ, μαζῆ μὲ τοῦτον, τὰ αὐτὰ ἔτρεφον αἰσθήματα καὶ τὰ Ἰουδαϊκὰ ἠθη, ηὔξανεν ἡ λύπη του, ἐπειδὴ ἀντελαμβάνετο ὅτι μία τοιαύτη μάχος πορεία θ' ἀπέβαινεν εἰς συμφορὰν μεγάλην καὶ ὄλεθρον ἔθνους του.

Τί λοιπὸν ἔκαμνε; Μᾶς τὸ δηλώνει ὁ ἴδιος εἰς τὴν σημερινὴν στολικὴν περικοπὴν τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς του: «*Ἡ εὐδο- λέγει, τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ ραήλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν*». Δηλαδή, ἡ μεγαλητέρα ἐπιθυμία τῆς καρ- ς μου καὶ ἡ συχνοτέρα καὶ ἐνθερμοτέρα δέησίς μου πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ κατὰ Χριστὸν φωτισμοῦ καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἰσραη- κοῦ λαοῦ. Τοιουτοτρόπως ὁ Παῦλος μᾶς διδάσκει πόσον πρέπει ἀγαπῶμεν τὸ ἔθνος μας καὶ νὰ ἐνδιαφερώμεθα καὶ ἐργαζώμεθα ρ αὐτοῦ, ἀκόμη καὶ ἂν οἱ ὁμοεθνεῖς μας ἤθελε συμβεῖ νὰ μᾶς ήσωσι καὶ νὰ μᾶς προξενήσωσι λύπας πολλὰς καὶ βαρείας.

Οὐδὲ ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ Παῦλος, ὡς χριστιανὸς ἀπόστολος, λησε νὰ δηλώσῃ ὅτι ἐνδιεφέρετο μόνον διὰ τὴν ψυχικὴν σωτη- ἑκάστου Ἰουδαίου, ὅπως ἐνδιεφέρετο νὰ ἑλκυσθῇ εἰς τὸν Χρι- πᾶσα ἐν γένει ἀνθρωπίνη ψυχή. Καθὼς λέγει σαφέστατα ὁ

ἴδιος, ἡ εὐδοκία τῆς καρδίας του καὶ ἡ δέησίς του πρὸς τὸν Θε ἦτο «**ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ**»· ἦτο ἑπομένως εὐδοκία καὶ δέησις ὅ ἁπλῶς ὑπὲρ τῆς αἰωνίου σωτηρίας ἑκάστου Ἰσραηλίτου, ἀλλὰ κ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῆς τῆς Ἰσραηλιτικῆς φυλῆς. Μία δὲ φυλ σώζεται, ὅταν ἐφοδιασθῇ μὲ τὰς πνευματικὰς ἐκείνας καὶ ἠθικ δυνάμεις, διὰ τῶν ὁποίων ἀνακτᾷ ἢ στερεώνει τὴν ἐλευθερίαν τη κατανικᾷ τὰς ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικάς της δυσκολίας, καί, ἐνῷ δι τηρεῖ τὴν ἀσφάλειάν της, ἐνταυτῷ αὐξάνει καὶ προάγει τὸν πολιτ σμόν της.

Ποία ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Παύλου ἡ κατάστασις τῆς Ἰσρα λιτικῆς φυλῆς; Πολιτικῶς ὑπῆρχεν ἡ ὑποταγὴ εἰς τὴν Ρώμην, δ' ἐθνικαὶ ἐλευθερίαι της ἦσαν καταπατημέναι. Κατὰ ποῖον τρόπ ἤθελε κατορθωθῆ ἡ πολιτικὴ αὐτῆς ἀνάστασις καὶ ἡ ἐθνική της σ τηρία; Ἡ ρωμαϊκὴ δύναμις ἦτο τόσον σταθερὰ καὶ βαρεῖα, ὥσ ἦτο ἀδύνατον νὰ τὴν ἀποτινάξῃ οἱαδήποτε ἔνοπλος τῆς φυλῆς ἐξ γερσις, προωρισμένη νὰ καταπνιγῇ εἰς χειμάρρους αἱμάτων καὶ ν συσφίγξῃ σκληρότερον τὰ δεσμά.

Ἀλλ' ἐνῷ δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἄμεσος διὰ τῶν ὅπλων ἐπιτυχία, Παῦλος ἀντελαμβάνετο ὅτι τὸ ἔθνος του δὲν εἶχε καὶ τὰ ἐσωτερι ἐκεῖνα ἠθικὰ ἐφόδια, διὰ τῶν ὁποίων ἓν ἔθνος αὐξάνει τὴν ἐσωτε κήν του ζωτικότητα καὶ βαθμηδόν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, βλ πει νὰ σημαίνῃ ἡ ὥρα τῆς ἐλευθερίας του. Μεγάλη ἠθικὴ δύνα διὰ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἦτο ἡ πίστις εἰς τὸν ἕνα Θεὸν καὶ νόμος τοῦ Μωϋσέως. Ἡ πίστις δὲν εἶχεν ἐκλείψῃ, ἀλλ' εἶχε γείνῃ ἄτ νος, καὶ ὁ Νόμος ὑπῆρχε, μόνον διὰ νὰ ἀθετῆται ἀπὸ ἱερεῖς καὶ ἄ χοντας, οἱ ὁποῖοι ἔδιδον τὸ παράδειγμα τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τ παρανομίας.

Ἐπὶ πλέον ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως ἦτο ἀνίκανος νὰ δημιουργή τοῦ λοιποῦ νέαν ἠθικὴν ζωὴν καὶ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μοχλὸς ἀναστ σεως καὶ ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἰσραήλ. Εἷς καὶ μόνος ἠδύνατο γείνῃ ὁ Ἐλευθερωτής, ὁ Μεσσίας, τὸν ὁποῖον ὑπεδείκνυεν ὁ Νόμ τὸν ὁποῖον προανήγγειλαν οἱ Προφῆται. Ἡ δι' αὐτοῦ σωτηρία ἦτο πρωτίστως σωτηρία ψυχικὴ καὶ ἠθική, διὰ τῆς ἀληθείας, τ ὁποίαν θὰ ἐδίδασκε, διὰ τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν θὰ διέχυνεν εἰς ὅσ θὰ ἐδέχοντο τὴν πίστιν του καὶ θὰ συνεμορφώνοντο πρὸς τὰς ἐντο

του. Ἀλλ' ἡ ζωὴ αὕτη ἡ ὁποία θὰ ἐξεπορεύετο ἀπ' αὐτοῦ, θὰ ἦτο τοιαύτη, ὥστε θὰ ἔφερε καὶ εἰς τοὺς λαοὺς τὴν ἐθνικήν των ἀνάστασιν καὶ τὴν ἐθνικήν των σωτηρίαν.

Πότε θὰ ἤρχετο ὁ Μεσσίας οὗτος; Οἱ Ἰουδαῖοι ἐξηκολούθουν νὰ τὸν περιμένουν, ἐνῷ ἤδη εἶχεν ἔλθῃ, καὶ ὁ Παῦλος, ὁ ἐκλεκτὸς ἀπόστολός του, ἦτο στρατιώτης καὶ κήρυξ τοῦ σταυροῦ του, ἀπὸ τοῦ ὁποίου θὰ ἐξεπήγαζεν ἡ σωτηρία τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν. Θὰ διήνοιγεν ἡμέραν τινὰ ὁ Ἰσραὴλ τοὺς ὀφθαλμούς του διὰ νὰ ἴδῃ τὴν μόνην ἐλπίδα τῆς ἀπελευθερώσεώς του; Ὁ Παῦλος ἔβλεπε τὴν πείσμονα τύφλωσιν τῶν ὁμοεθνῶν του, ἀλλ' ἡ φιλόπατρις ψυχή του τὸν ἔκαμνε νὰ θωπεύῃ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ τύφλωσις θὰ ἦτο περαστική· καὶ διαφλεγόμενος ἀπὸ τὸν πόθον τοῦτον, δὲν ἔπαυε νὰ δέεται διαπύρως πρὸς τὸν Θεόν, ὅπως δεχθῇ καὶ ὁ Ἰσραὴλ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ εὕρῃ δι' αὐτοῦ τὴν ὅλην του σωτηρίαν.

Τὴν εὗρεν; ὄχι. Ἐξακολουθῶν νὰ περιμένῃ ἀκόμη τὸν Μεσσίαν, ἐξακολουθεῖ νὰ περιμένῃ ματαίως καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν σωτηρίαν του. Ποῖον ἀντίθετον παράδειγμα παρέχει ἡ ἑλληνικὴ φυλή! Τί ἦτο καὶ αὐτή, ὅταν ἦλθεν ὁ Μεσσίας; Δούλη. Ἀλλ' αὐτὴ ἐπίστευσε καὶ ἐβάστασε τὸν σταυρὸν ἐκείνου, ὅστις εἶνε ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ὁδὸς καὶ ἡ Ζωή, ἐπηλήθευσε δὲ εἰς αὐτὴν ὁ λόγος Του, ὅτι «καὶ γνώσεσθε τὴν Ἀλήθειαν, καὶ ἡ Ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς». Ἔκτοτε τόσοι διέρρευσαν αἰῶνες. Καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν συνείδησιν διὰ μέσου πολλῶν περιπετειῶν, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἱστορικῶν θαυμάτων, μένει ζωντανὴ πάντοτε ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ γνησία εἰς τὸν Χριστὸν πίστις εἶνε δύναμις πολιτισμοῦ καὶ ἐλευθερίας, καὶ ὅτι τίποτε δὲν παραβλάπτει τόσον τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν ἐλευθερίαν ἑνὸς ἔθνους ὅσον ἡ εἰς αὐτὸ διάδοσις τῆς ἀπιστίας καὶ ἡ πρακτικὴ ἀδιαφορία καὶ παράβασις τῶν θείων τοῦ Εὐαγγελίου ἐντολῶν.

Εἰς τὴν φωτεινὴν καὶ σώτειραν ταύτην πίστιν ἂς μείνωμεν πάντοτε προσηλωμένοι μὲ ὅλην μας τὴν καρδίαν καὶ τὴν ψυχήν. Ἰδίως διὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἐπεκυρώθη ἡ γνώμη τοῦ Ξενοφῶντος, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀσφαλέστερα καὶ εὐδαιμονέστερα ἔθνη εἶνε τὰ περισσότερον θεοσεβῆ. Εἰς μυρίας περιστάσεις, ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν σύγχρονον ἐποχήν, ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ ἔλαβε τὴν λαμπροτέραν ἀπόδει-

ξιν τοῦ ὅτι ὁ Χριστός, ἰσχυρότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς Δυνατοὺς τῆς γῆς, σώζει καὶ ἀναδεικνύει τοὺς λαούς, οἱ ὁποῖοι βασίζουν τὴν ἐλευθερίαν των εἰς τὸν νόμον τῆς Δικαιοσύνης του.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

[14 Ἰουλίου]

Μία ἀπὸ τὰς Κυριακὰς τοῦ ἔτους εἶνε ἀφιερωμένη εἰς μνήμην καὶ τιμὴν τῶν ἁγίων Πατέρων, οἱ ὁποῖοι συνεκρότησαν τὴν πρώτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία δὲν προσωποληπτεῖ, ἀλλ' ἀναγνωρίζει ὅλους τοὺς κόπους, ὅλας τὰς ἀξίας καὶ τοὺς στεφάνους ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου του, ἀφιέρωσε καὶ μίαν ἄλλην Κυριακὴν εἰς μνήμην καὶ τιμὴν τῶν ἁγίων Πατέρων, οἵτινες συνῆλθον εἰς τὰς λοιπὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους, τὰς ἕξ. Πρὸ ὀλίγου δὲ ἠκούσατε τὴν Εὐαγγελικὴν περικοπήν, ἡ ὁποία ἀναγινώσκεται κατὰ τὴν Κυριακὴν ταύτην.

Τί λέγεται ἐν ἀρχῇ; «Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου». Τοῦτο ἐλέχθη, ὡς γνωστόν, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς του κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλίαν του. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ νὰ ἐπαληθεύσῃ μόνον εἰς αὐτούς. Τὸ ἔργον του θὰ εἶχε συνεχιστὰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν ἐνταυτῷ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας, διδάσκαλοι τῶν πιστῶν καὶ καθόλου κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ δι' ὅλους τούτους ἰσχύει ἡ δήλωσις καὶ βεβαίωσις «ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου».

Ποίου κόσμου; Ὅλου ἐν γένει, καὶ τῶν πιστῶν καὶ τῶν ἀπίστων. Τῶν πιστῶν, διότι καὶ αὐτοὶ ἔχουν ἀνάγκην νὰ διατηροῦν καὶ νὰ ἐνισχύουν τὸν κατὰ Χριστὸν φωτισμόν των διὰ νὰ μὴ ἐπαναπέσουν εἰς τὸ σκότος τῆς πλάνης, τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἁμαρτίας· καὶ τῶν ἀπίστων, οἵτινες, ἄνευ κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου, εἶνε καὶ οἱ ἐθνικοὶ τῆς προχριστιανικῆς ἐποχῆς, περὶ τῆς ὁποίας ἔλεγεν ὁ Προφήτης Ἡσαΐας, ὅτι *ἐκάθηντο ἐν σκότει καὶ χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου.*

Τί δὲ θέλει νὰ σημάνῃ ἐκεῖνο τό: «**ὑμεῖς**». Ὁ Χριστὸς τὸ εἶπε κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς διδασκάλους τόσον τοῦ

Ἰουδαϊσμοῦ, ὅσον καὶ τοῦ λοιποῦ ἀρχαίου κόσμου. Ὁ Ἰουδαϊσμὸς εἶχε τοὺς ραββίνους του, οἱ ὁποῖοι ἐκαυχῶντο διὰ τὴν νομικὴν σοφίαν των, καὶ διὰ μερικοὺς ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πολέμιοι τοῦ Χριστιανισμοῦ ἰσχυρίζονται ὅτι ἐδίδαξαν σχεδὸν τὰς αὐτὰς ἐντολὰς καὶ τὰς αὐτὰς ἠθικὰς σχεδὸν γνώμας, τὰς ὁποίας καὶ ὁ Ἰησοῦς. Εἰς δὲ τοὺς Αἰγυπτίους, τοὺς Ἰνδούς, τοὺς Κινέζους, τοὺς Ρωμαίους καὶ τοὺς Ἕλληνας εἶχον ἀναδειχθῇ θεολόγοι καὶ φιλόσοφοι, τῶν ὁποίων αἱ ἰδέαι καὶ τὰ διδάγματα ἐγκωμιάζονται καὶ εἰς τὴν ἐποχήν μας.

Ἐγκωμιάζονται λοιπὸν ἀδίκως; Ὄχι. Καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ἔφερον εἰς τὴν ψυχήν των μερικὰς ἀκτῖνας, τὰς ὁποίας τοῖς ἐχάρισεν ἐκεῖνος, περὶ τοῦ ὁποίου λέγει ὁ Ἰωάννης, ὅτι *«ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον»*· ἀλλ' οὔτε ἡ διδασκαλία, οὔτε ὁ βίος των παρουσίαζον τὸ φῶς, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ κόσμος δύναται νὰ εὕρῃ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ὁδόν του, νὰ γνωρίσῃ καλῶς τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον καθήκοντά του καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς σωτηρίας του. Καὶ ἰδοὺ διὰ τί ὁ Χριστὸς εἶπεν: «ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου».

«**Ὑμεῖς**». Ἐπομένως ὄχι οἱ Ἰουδαῖοι ραββῖνοι, ὄχι οἱ ἄλλοι σοφοὶ τῆς ἀρχαιότητος, οὔτε κανεὶς ἄλλος σοφὸς ἐξ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους καὶ κατόπιν θὰ παρῆγεν ὁ ἔξω τοῦ Χριστοῦ κόσμος, ἀλλ' «**ὑμεῖς**». Ἤτοι μόνον οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ οἱ ἄξιοι διάδοχοί των.

Καὶ πόθεν ἡ ὑπεροχὴ αὕτη, ἡ ὁποία τοὺς καθιστᾷ τόσον ἐξαιρετικοὺς καὶ ἀνωτέρους ἀπὸ τὰ πολυμαθέστερα καὶ ἐξοχώτερα πνεύματα τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης καὶ φιλοσοφίας; Ἐκ τοῦ ὅτι αὐτοί, καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ εἰς τὴν πρᾶξιν, ἀντεπροσώπευον ἐκεῖνον, ὅστις καὶ εἶπεν ὅτι ἦτο, ἀλλὰ καὶ εἶνε πράγματι «τὸ *φῶς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή*», καὶ οἱ καιροὶ καὶ τὰ πράγματα καὶ ἡ ἱστορία ἦλθον καὶ ἐπανέλαβον τὴν βεβαίωσιν τοῦ Ἰησοῦ· οἱ μαθηταί του καὶ οἱ διάδοχοί των ἀνεδείχθησαν ἀληθῶς «τὸ φῶς τοῦ κόσμου». Ἡ διδασκαλία των, διδασκαλία ἰδική του, ἦτο φῶς. Καὶ ὁ βίος των, κατὰ τὸ ἰδικόν του ἠθικὸν ὑπόδειγμα, ὑπῆρξεν ὡσαύτως μία μεγάλη ἀκτινοβολία. Εἰς τὴν διπλῆν δὲ ταύτην φωτιστικὴν ἐπίδρασιν, τὴν διὰ τοῦ λόγου καὶ τῶν ἔργων των, ὀφείλεται, διὰ τῆς θείας χάριτος, τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἀρχαῖοι πεπολιτισμένοι λαοί, οἱ ὁποῖοι, παρ' ὅλα τὰ φιλοσοφήματα τῶν ἰδικῶν των, ὑπεχώρησαν εἰς τὴν σῆψιν, ἠδυνήθησαν,

χριστιανισθέντες, νὰ εὕρουν μαζῇ μὲ τὸ ἀληθὲς φῶς καὶ τὰς τρίβους τῆς ἀληθοῦς ζωῆς. 'Οφείλεται προσέτι τὸ ἄλλο γεγονός, ὅτι ἔκτοτε, καὶ μέχρι σήμερον, λαοὶ βάρβαροι, οἱ ὁποῖοι κάθηνται *ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου*, εὑρίσκουν τὴν κίνησιν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ πνεύματος καὶ ἐκπολιτίζονται θαυμασίως, μόλις, διὰ τῶν χριστιανῶν ἱεραποστόλων καὶ διὰ τῶν χριστιανικῶν κυβερνήσεων, τεθοῦν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ χριστιανικοῦ φωτός.

Θέλει λοιπὸν μία ψυχή, μία οἰκογένεια, μία κοινωνία, ἓν ἔθνος, νὰ εἶνε ὄχι κατὰ φαντασίαν, ὄχι κατ' ὄνομα, ἀλλ' ἐν πράγματι εἰς τὸ φῶς; Ἂς προσπαθήσῃ νὰ προσοικειωθῇ σφιγκτότερον τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ βίον ὅσῳ τὸ δυνατὸν γνησιώτερον καὶ ἀκριβέστερον Εὐαγγελικόν. Καλὰ καὶ χρήσιμα καὶ τὰ σχολεῖα καὶ τὰ Γυμνάσια καὶ τὰ Λύκεια καὶ τὰ Πανεπιστήμια. Καλαὶ καὶ χρήσιμοι καὶ αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀσχολίαι καὶ αἱ φιλοσοφικαὶ προσπάθειαι· ἀλλὰ τὴν γνῶσιν τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ τοῦ προορισμοῦ μας καὶ τῶν καθηκόντων μας καὶ τὴν καθαρὰν ψυχὴν καὶ τὸν καθαρὸν βίον, ὁ ὁποῖος δὲν φοβεῖται τὸ φῶς, ἀλλὰ καὶ διαχύνει φῶς, δίδει μόνον ἡ διδασκαλία καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἡ ἐργασία τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀλλ' οἱ ἁπλοῖ χριστιανοί, οἱ λαϊκοί, οἱ οἰκογενειάρχαι, οἱ κοινωνικοὶ ἐπαγγελματίαι, ποίαν θέσιν ἔχουν ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην;

Ὀφείλουν νὰ ζητοῦν τὸν φωτισμόν των ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Εὐαγγελίου καὶ διὰ τῆς προθυμίας πρὸς ἀκρόασιν τοῦ θείου λόγου. Τὸ αὐτὸ δὲ ὀφείλουν νὰ ἐπιζητοῦν καὶ δι' ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των. Ἀλλ' ὀφείλουν ὡσαύτως νὰ γνωρίζουν, ὅτι εἰς τὴν οἰκογενειακὴν σφαῖραν αὐτοὶ κυρίως πρέπει νὰ εἶνε τὸ κατὰ Χριστὸν φῶς τῶν τέκνων των, ὡς καὶ ἐκείνης τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς κατέστησε κοινωνὸν τοῦ βίου των καὶ περὶ τῆς ὁποίας εἶπε διὰ τοῦ Παύλου, ὅτι ὁ ἀνὴρ εἶνε ἡ κεφαλή της, καθὼς ὁ Χριστὸς εἶνε ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Τί κάμνετε λοιπόν, ἀγαπητοί, εἰς τοῦτο; Φωτίζετε διὰ τοῦ λόγου σας, διὰ τοῦ ἤθους σας, διὰ τῆς εὐγενείας σας, διὰ τῆς ἀγάπης σας, διὰ τῶν ἔργων σας, ἢ μήπως ἀδιάφοροι καὶ ἀμόρφωτοι καὶ ἀπρόσεκτοι καὶ πλήρεις ἐλαττωμάτων, σκοτίζετε καὶ ἀντὶ νὰ ὁδηγῆτε εἰς σωτηρίαν, σύρετε καὶ ὠθεῖτε εἰς ἀπώλειαν;

Ὀφείλομεν ὅλοι νὰ καλλιεργῶμεν τὴν χριστιανικὴν γνῶσιν· ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα ἀκριβεῖς εἰς τὴν χριστιανικὴν πρᾶξιν. Τότε θὰ εἴμεθα

καὶ ἡμεῖς μακάριοι, διότι ὄχι μόνον θὰ πορευώμεθα προσωπικῶς τὴν ὁδὸν τοῦ φωτός, ἀλλὰ καὶ θὰ εἴμεθα φωτεινοὶ ὁδηγοὶ τόσον εἰς τὴν οἰκογενειακήν, ὅσον καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀναστροφήν μας.

ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ[1])

Α'. Συζήτησις ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.

[Σύντομα σημειώματα ἀνεπισήμου συζητήσεως γενομένης ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἁγίας Γραφῆς τοῦ Γενικοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου τῆς Νέας Ὑόρκης, ἡμέραν Σάββατον, 12 25 Ὀκτωβρίου, 1918].

Μετὰ κοινὴν συνεννόησιν, προελθοῦσαν ἐκ τῆς ἐκ μέρους τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας ἐκδηλωθείσης ἐπιθυμίας, συνῆλθον ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἁγίας Γραφῆς τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Γενικοῦ Σεμιναρίου τῆς Νέας Ὑόρκης τὴν 12/25 Ὀκτωβρίου 1918 ἡμέραν Σάββατον ἀντιπρόσωποι τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐν Ἀμερικῇ, ὅπως ἀνεπισήμως συζητήσωσι τὸ ζήτημα τῶν χωριζουσῶν τὰς δύο Ἐκκλησίας διαφορῶν.

Κατὰ τὴν σύσκεψιν ταύτην παρέστησαν ἐκ μέρους τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ὁ Π. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Μελέτιος, ὁ Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Παπαδόπουλος Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ὁ κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος διδάκτωρ τῆς Θεολογίας καὶ Τμηματάρχης τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὡς καὶ ὁ κ. Τσολαΐνός, ὡς διερμηνεύς.

Ἐκ μέρους τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας παρέστησαν ὁ Σ. Ἐπίσκοπος F. Courtney, ὁ Σ. Ἐπίσκοπος F. J. Kisman τοῦ Deloware, ὁ Σ. Ἐπίσκοπος Harisburg J. H. Darlington, ὁ αἰδεσιμώτατος H. Forsbroke Διευθυντὴς τοῦ Γεν. Θεολογικοῦ Σεμιναρίου, ὁ αἰδεσιμώτατος F. Hall Καθηγητὴς τῆς Δογματικῆς Θεολογίας ἐν τῷ

---

[1]) Ἐν σελ. 525 στίχ. 4 τοῦ προηγουμένου φύλλου τοῦ «Ἐκκλ Κήρυκος» κατὰ παραδρομὴν ἐτέθη ἡ λέξις «*προσωρινὴν*» ἀντὶ τῆς λέξεως «*φιλικήν*». Τὸ λάθος εἰν' εὐνόητον ἐκ τῶν τελευταίων φράσεων τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν περὶ τῶν θεολογικῶν συζητήσεων Ὀρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν ἐν σελ. 525 τοῦ εἰρημένου φύλλου.

ἰδίῳ Σεμιναρίῳ, ὁ αἰδεσιμώτατος R. Honnans, ὁ αἰδεσιμώτατος H. C. Emhardt Γραμματεὺς τῆς Ἀγγλικανικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Ἑταιρίας, ὁ κ. R. H. Gardiner Γεν. Γραμματεὺς τῆς πρὸς ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν διεθνοῦς Συνελεύσεως, ὁ Σ. Ἐπίσκοπος τοῦ New Hampshire E. Parker ἐξέφρασε τηλεγραφικῶς τὴν λύπην του διὰ τὸ μὴ δυνατὸν τῆς παρουσίας του.

Ὁ Π. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν προήδρευσε τῶν Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ κ. Ἀλιβιζᾶτος ἐξετέλεσε χρέη γραμματέως, κρατήσας τὰς παρούσας σημειώσεις ὡς καὶ τὰς τῶν λοιπῶν ἐν Ἀγγλίᾳ συζητήσεων, ὁ δὲ Σ. Ἐπίσκοπος F. Courtney προήδρευσε τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ αἰδ. Emhardt ἐξετέλεσε χρέη γραμματέως.

Ὁ Ἐπίσκοπος F. Courtney ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς συνδιασκέψεως μετὰ τὴν προσευχὴν διὰ τῶν ἑξῆς:

«Οἱ ἀδελφοί μας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ οἱ τῆς Ἀγγλικανικῆς, ἔλαβον βεβαίως ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὸν Π. Μητροπολίτην ἐπιστολῆς [1]) τὴν ὁποίαν συνέταξεν ὁ γραμματεύς μας.

Πάντες οἱ ὁπωσδήποτε ἐνδιαφερθέντες ἐν ταῖς πρὸς ἕνωσιν προσπαθείαις δὲν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσωσιν εἰσέτι συγχαίροντες ἀλλήλους διὰ τὰ κοινὰ σημεῖα συμφωνίας, ἐφ᾽ ὅσον ὀπισθοχωροῦσι ἐν τοῖς σημείοις τῆς διαφορᾶς. Τὰ συντελέσαντα τὴν διαίρεσιν δὲν ἦσαν τὰ σημεῖα εἰς ἃ συμφωνοῦμεν, ἀλλὰ τὰ σημεῖα εἰς ἃ διαφέρομεν. Ἐφ᾽ ὅσον ὁμολογοῦμεν, ὅτι αἱ περιστάσεις, αἵτινες χωρίζουσιν ἡμᾶς σήμερον, εἶναι αἱ αὐταὶ πρὸς τὰς χωριζούσας ἡμᾶς μέχρι σήμερον, τοῦτο ἀποτελεῖ ἐκδεδηλωμένην διάθεσιν τῆς διορθώσεως τῶν κακῶς ἐχόντων καὶ τὴν ἐπάνοδον πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς ἑνότητος. Προσπαθοῦμεν πᾶν τὸ ἐφ᾽ ἡμῖν πρὸς ἐνδυνάμωσιν τοῦ πνεύματος τῆς ἑνότητος, ἐν τῇ ἐλπίδι τῆς ἐπιτεύξεως τούτου συνήλθομεν σήμερον ἐνταῦθα. Διαφοραὶ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀποτελοῦσι τὸ σημεῖον, εἰς ὃ διαφέρομεν ἀπ᾽ ἀλλήλων. Ὁ καλλίτερος τρόπος τῆς ἐνάρξεως τῆς συσκέψεως ταύτης θὰ ἦτο ἐὰν ἠρωτῶμεν τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ τῶν τεθέντων ἐν τῇ πρὸ ἡμῶν ἐπιστολῇ ζητημάτων, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ κύρους τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν, καὶ

[1]) Ἐπιστολή, ἐν ᾗ ὁ Π. Μητροπολίτης προσκαλεῖται νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ὡρισμένα ἐρωτήματα ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

προχωροῦντες εἰς τὸ ζήτημα τῆς προσθήκης τοῦ Filioque ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς πίστεως, ὡς καὶ εἰς τὰ ἄλλα τεθέντα ζητήματα.

Παρακαλεῖται ὁ Σεβ. Μητροπολίτης νὰ μᾶς εἴπῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τοῦ κύρους τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν.

Ὁ Μητροπολίτης. Κατέχομαι ὑπὸ μεγάλης συγκινήσεως ἐρχόμενος εἰς τὴν σύσκεψιν ταύτην καὶ παρακαθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν ταύτην μετὰ διαπρεπῶν Θεολόγων τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας, διότι εἶναι ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν μοὶ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκφράσω ὄχι μόνον τὸν προσωπικόν μου πόθον, ἀλλὰ καὶ τὸν πόθον τῆς Ἐκκλησίας μου περὶ τῆς ἑνώσεως. Βεβαίως ἡ σύσκεψις αὕτη ἔχει χαρακτῆρα ἀνεπίσημον, διότι οὔτε οἱ ἀδελφοὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐπισκοπικῆς Ἐκκλησίας, οὔτε οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἀντιπροσωπεύουσιν ἐπισήμως τὰς Ἐκκλησίας των, οὐχ ἧττον τὸ ὅτι συνήλθομεν ἐδῶ ἐν πνεύματι προσευχῆς καὶ ἀγάπης διὰ νὰ συζητήσωμεν τὰ ἀπασχολοῦντα ἡμᾶς ζητήματα, τοῦτο εἶναι ἤδη ἀπόδειξις καθαρὰ τῆς πρὸς τὴν ἑνότητα τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπιθυμίας. Θὰ ἐπεθύμουν ἐν τῇ συζητήσει τῶν σπουδαιοτάτων τούτων διὰ τὰς Ἐκκλησίας ἡμῶν ζητημάτων νὰ εἶχον τὴν ἰδίαν Θεολογικὴν μόρφωσιν, τὴν ὁποίαν ἔχουσι καὶ οἱ ὑμέτεροι Θεολόγοι. Δυστυχῶς ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐτελείωσα τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἤμην ὑποχρεωμένος νὰ ἀπασχολοῦμαι διαρκῶς μὲ τὸ μέγα τῆς ἡμέρας παρ' ἡμῖν ζήτημα, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ἡ διάσωσις τῶν Χριστιανῶν μου ἀπὸ τὸ ξίφος τοῦ Τούρκου ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Δυστυχῶς, ἐπειδὴ ἡμεῖς οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἐγγὺς Ἀνατολῇ εἴμεθα πάντοτε ἀπερροφημένοι μὲ τὸ πρόβλημα τοῦτο, δὲν ἔσχομεν μέχρι τοῦδε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητήσωμεν καὶ ἐξετάσωμεν προβλήματα σπουδαιότητος, οἷας τὰ ἐν τῇ παρούσῃ συζητήσει. Οἱ ἀρχηγοὶ τριῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων τῆς Ἀνατολῆς, οἱ Πατριάρχαι δηλ. τῆς Κων/πόλεως, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, διαρκῶς ἀπησχολοῦντο μὲ τὸ ζήτημα τῆς διασώσεως τοῦ ποιμνίου των ἀπὸ τῆς καταστροφῆς. Οἱ Πατριάρχαι οὗτοι ἀντιπροσωπεύουσι μέγαν ἀριθμὸν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, ἡ δὲ ἐπιρροὴ αὐτῶν θὰ ἦτο μεγίστης σημασίας διὰ παρόμοια ζητήματα μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν των. Μέχρι τοῦδε δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συναθροίσωσι περὶ αὐτοὺς Σύνοδον Ἐπισκόπων, ἥτις νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ ὑψίστης σημασίας ζητήματα ταῦτα. Μία τοι-

αὐτη γενικὴ συνέλευσις τῶν Ἐπισκόπων, ὡς ἡ παρ᾽ ὑμῖν, ἀνὰ τρία ἔτη γενομένη, βεβαίως θὰ εἶχε τὰ ἴδια ἀποτελέσματα συνερχομένη καὶ συσκεπτομένη ἐν τῇ ἐγγὺς Ἀνατολῇ. Τοιαύτη Συνέλευσις Ἐπισκόπων ἐπρόκειτο νὰ συνέλθῃ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1911 ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ σχέδιον τοῦ τότε Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀειμνήστου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄. Αὕτη ὅμως προσέκρουσεν εἰς τὴν Σουλτανικὴν ἀπαγόρευσιν, ἥτις ἠπείλει διὰ διωγμοῦ τοὺς συμμεθέξοντας εἰς ταύτην Ἐπισκόπους.

Ὅτε κατὰ τὸ 1906 ἐτελοῦντο ἐν Ἀθήναις οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, διῆλθε δι᾽ Ἀθηνῶν ὁ τότε Μητροπολίτης Δράμας καὶ νῦν Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος. Τοῦτο ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ προβληθῇ ἐκ μέρους τῆς Πύλης ἡ ἀπαίτησις πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἵνα τιμωρηθῇ αὐστηρῶς ὁ ἐν λόγῳ Μητροπολίτης. συνέπεια δὲ τούτου ἦτο ἡ ἐκ Δράμας εἰς Σμύρνην μετάθεσίς του. Ἐκ τῶν γεγονότων τούτων δύνασθε νὰ ἐννοήσητε ὑπὸ ποίας συνθήκας ἐξελίσσεται ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ ἐν τῇ ἐγγὺς Ἀνατολῇ.

Ὡς καὶ εἰς ἄλλας προηγουμένας συναθροίσεις εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναπτύξω εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας, ἐλπίζομεν, ὅτι διὰ τῆς Θείας Χάριτος θέλει ἐπέλθει ταχέως ἐλευθερία ἐπὶ τὸ Ἔθνος ἡμῶν, ὁπότε οἱ Ἐπίσκοποί μας, ἐλεύθεροι πλέον, θὰ συνέρχωνται εἰς τοιαύτας συνελεύσεις, ὡς ἐπιθυμοῦμεν. Σᾶς διαβεβαιοῦμεν δέ, ὅτι τότε θὰ ἀναλάμψῃ πνεῦμα ζωῆς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις οὕτω θὰ ἀποδειχθῇ ἐν τῇ ζωῇ αὐτῆς ἀνταξία τῆς παρελθούσης ἐνδόξου ζωῆς της καὶ δράσεως.

Τὸ πρόβλημα τῆς ἐλευθερίας τῶν Τουρκοκρατουμένων ἐν τῇ ἐγγὺς Ἀνατολῇ μερῶν δὲν εἶναι ἁπλῶς ζήτημα ἐλευθερίας τῶν λαῶν καὶ τῶν ἀτόμων ἀπὸ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐλευθερίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν αἱ χῶραί μας ἀπελευθερωθῶσι, ἡ Ἐκκλησία μας θὰ εὕρῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐργάζηται, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ἐλεύθεραι Ἐκκλησίαι διὰ τὴν γενικὴν ἕνωσιν πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἀπάντησις διὰ τοῦτο πρὸς τὴν πρόσκλησιν τὴν ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐκ μέρους τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ συνελεύσει τοῦ Lambeth, ἡ ὁποία δὲν ἔτυχεν εἰσέτι ἐπισήμου ἀπαντήσεως διὰ τοὺς ἀνωτέρω μνημονευθέντας λόγους, θέλει δοθῇ εὐθὺς ὡς οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας

μας δυνηθῶσι νὰ συνέλθωσιν ἐπὶ τὸ αὐτό, ἵνα συσκεφθῶσι περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος. Ἐὰν βλέπετε καὶ ὑμεῖς, ὡς ἐγώ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὴν λύσιν τοῦ ἐν τῇ ἐγγὺς Ἀνατολῇ προβλήματος, τότε νὰ εἶσθε βέβαιοι, ὅτι ἡ Συνέλευσις αὕτη τῶν Ἐπισκόπων θέλει συνέλθει ταχέως καὶ οὕτω θέλει δοθῇ ἀπάντησις ἐπίσημος εἰς τὰ ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα μοὶ ἀπευθύνετε. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ πρὸς ἕνωσιν ἐπιθυμία μας θέλει ἀρχίσῃ νὰ πραγματοποιῆται.

Ἤδη ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μου καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τῶν διαπρεπῶν Θεολόγων τῆς Ἐκκλησίας μου, οἵτινες μὲ συνοδεύουσι, θὰ προσπαθήσω ν' ἀπαντήσω εἰς τὰ τεθέντα ἐρωτήματα χωρὶς βεβαίως, κατὰ τὰ ἀνωτέρω δηλωθέντα, ἡ ἀπάντησίς μου νὰ ἔχῃ ἐπίσημον χαρακτῆρα.

Ἡ πρώτη ἐρώτησις ἦτο περὶ τοῦ κύρους τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν. Ἐπειδὴ δὲν εἶμαι ἐπαρκῶς πρὸς ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο παρεσκευασμένος, παρακαλῶ τοὺς Θεολόγους, οἵτινες μὲ συνοδεύουσι, νὰ ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην.

Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ κύρους τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν ἔχουσι γραφῆ διάφορα συγγράμματα, ὑπὸ Ὀρθοδόξων Θεολόγων. Αἱ διάφοροι δὲ Θεολογικαὶ Σχολαὶ ἐξέφερον ἤδη τὴν γνώμην αὐτῶν εἰς ἀπάντησιν πρὸς σχετικὸν ἐρώτημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἀλλὰ μόνον ὁ Ρῶσσος Θεολόγος Σοκολὼφ ἐξέφρασε τελικῶς τὴν γνώμην, ὅτι αἱ Ἀγγλικανικαὶ χειροτονίαι πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῶσιν. Ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Ρωσσικῆς Συνόδου.

Ὁ Αἰδ. W. C. Emhardt. Δὲν ἦτο ἀποδοχὴ τῆς γνώμης τοῦ Σοκολὼφ ἡ ἔγκρισις τοῦ σχετικοῦ αὐτοῦ συγγράμματος, ὡς διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ τῆς Θεολογίας;

Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος. Τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι ἡ Ρωσσικὴ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεδέχθη τὰς γνώμας αὐτοῦ, διότι ἄλλως ἀπήντησεν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Ἐκ τῶν ἡμετέρων δὲ ὁ Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος εἶναι τῆς γνώμης, ὅτι πιθανῶς πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ συνεχὲς τῆς διαδοχῆς τοῦ Ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἡ κοινὴ γνώμη μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Θεολόγων εἶναι, ὅτι τὸ κῦρος τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν δύναται νὰ ἀναγνωρισθῇ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν καὶ κανονικὴν

αὐτοῦ ἄποψιν, ὅτι δηλ. ὁ Ἐπίσκοπος Parker κανονικῶς ἐχειροτονήθη ὡς Ἐπίσκοπος καὶ συνεπῶς κανονικῶς ἐχειροτόνησε καὶ ἄλλους.

Ἀναφορικῶς ὅμως πρὸς ἄλλας ὄψεις τοῦ ζητήματος ἡ Ὀρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία θὰ ἐπεθύμει νὰ θέσῃ τὰ ἑξῆς ἐρωτήματα: πρῶτον ἐὰν ἡ Ἐπισκοπιανὴ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζῃ ἢ μὴ τὴν ἱερωσύνην ὡς ἓν τῶν ἑπτὰ μυστηρίων, διότι δὲν εἶναι σαφὲς ἐκ τῶν βιβλίων τῶν Προσευχῶν τοῦτο, ὑπὸ δὲ τῶν 39 ἄρθρων αὕτη δὲν ἀναγνωρίζεται ὡς μυστήριον. Καὶ πολλοὶ τῶν Θεολόγων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας δὲν ἀναγνωρίζουσιν αὐτὸ ὡς τοιοῦτο, μὴ συναποδεχόμενοι καὶ πάντα τὰ λοιπὰ μυστήρια ἐκτὸς δύο μόνον, ἐφ' ὅσον δὲ γνωρίζω δὲν ἔχομεν ἐξ ἐπισήμου πηγῆς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἔκθεσιν, διὰ τοῦτο ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἐπιφυλακτικὴ ἐν τῇ ἀπαντήσει της σχετικῶς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Μητροπολίτης. Εἶναι προτιμότερον νὰ ἐξετασθῇ ἡ ἄποψις αὕτη βραδύτερον, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῶν μυστηρίων.

Ἀρχιμ. Χρυσόστομος. Ἐκφράζω τοῦτο ὡς προσωπικήν μου γνώμην καὶ ὡς κατηγορηματικὸν ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ δεύτερον ζήτημα εἶναι κατὰ πόσον ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἀναγνωρίζει τὸ σύνολον τῶν Ἐπισκόπων, ὡς ἀντιπροσωπεῦον τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν, κατὰ πόσον ἀναγνωρίζει, ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀντιπροσωπεύει τὴν αὐθεντίαν τῆς ὅλης Ἐκκλησίας. Ἐφ' ὅσον ἐννοῶ καλῶς, τὰ 39 ἄρθρα δὲν ἀναγνωρίζουσι τὸ ἀλάνθαστον τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Τοῦτο ἔχει μεγίστην σημασίαν, διότι ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀποτελεῖται μόνον ἐξ Ἐπισκόπων, ἐπισήμως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνεγνωρισμένων.

Αἰδ. W. C. Emhardt. Ἡμεῖς μεταξὺ Γενικῆς καὶ Οἰκουμενικῆς Συνόδου θεωροῦμεν ὑπάρχουσαν διαφοράν τινα.

Ἐπίσκοπος Courtney. Ἀναφέρεται ὁ πατὴρ Χρυσόστομος εἰς τὴν ἀποδοχὴν ἐκ μέρους ἡμῶν μελλούσης τινὸς Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἢ εἰς τὴν ἑβδόμην Οἰκουμενικὴν τοιαύτην: Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει τὸ ζήτημα δύναται νὰ τεθῇ ὑπὸ συζήτησιν.

Ἐπίσκοπος Cenoman. Ἀντιλαμβάνομαι ὀρθῶς, ὅτι ἡ ἀμφιβολία προέρχεται διότι ἓν ἐκ τῶν 39 ἄρθρων δίδει ἀφορμὴν πρὸς συζήτησιν;

Ἀρχιμ. Χρυσόστομος. Φοβοῦμαι, ὅτι παρεξηγήθην. Ἐπεθύμουν νὰ ἐρωτήσω κατὰ πόσον αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπισκόπων, συνερχομένων εἰς

Οἰκουμενικὰς Συνόδους, θεωροῦνται ἀπολύτως αὐθεντικαὶ παρ' ὑμῖν καὶ ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν, ὡς ἀλανθάστως διαβεβαιοῦσαι τὴν ὀρθὴν πίστιν.

Ἐπίσκοπος Courtney. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι θὰ ἐδεχόμεθα τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν ὡς ἐκείνας τῶν ἀναντιρρήτως ἀποδεκτῶν γενομένων Συνόδων.

Ἀρχιμ. Χρυσόστομος. Τρίτον ἐπιθυμῶ νὰ ἐρωτήσω, ἐὰν ἡ Ἐπισκοπιανὴ Ἐκκλησία καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἔχει ἐκπεφρασμένην γνώμην ἐπὶ τῶν ἄρθρων, οὐχὶ ὡς συμβολικοῦ βιβλίου, ἀλλ' ὡς κειμένου οὐχὶ δογματικήν, ἀλλὰ μόνον ἱστορικὴν ἔχοντος σημασίαν.

Μητροπολίτης. Νομίζω, ὅτι σπουδαιοτέρας σημασίας θὰ ἦτο νὰ γνωρίζωμεν, ἂν οἱ ἐπισήμως καὶ κανονικῶς κεχειροτονημένοι Ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελοῦσι τὸ ἐπίσημον τῆς Ἐκκλησίας σῶμα, οὗτινος αἱ ἀποφάσεις θεωροῦνται ἀλάνθαστοι, ἐφ' ὅσον ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ σώματος τούτου συγκεκροτημένου ἐν Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ. Νομίζω, ὅτι ἀποδέχεσθε τὴν ἄποψιν ταύτην.

Ἐπίσκοπος Cinoman. Ἐὰν συνεκαλεῖτο Οἰκουμενική τις Σύνοδος ποῖοι θὰ ἦσαν οἱ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι: Θὰ ἦσαν οὗτοι μόνον ἐκ τῆς Ἀνατολῆς ἢ καὶ ἐκ τῆς Δύσεως;

Μητροπολίτης. Ἡ τοιαύτη Σύνοδος θὰ περιελάμβανε καὶ τοὺς ἐκ τῆς Δύσεως. Τὰ μέλη τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας θὰ ἐδέχοντο τὰς ἀποφάσεις τοιαύτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου;

Ἐπίσκοπος Cinoman. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τῆς ἀποδοχῆς αὐτῶν.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

«Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΔΑΧΗ»

Ἀρθεισῶν ὁπωσδήποτε τῶν τυπογραφικῶν δυσχερειῶν, καθ' ὧν προσέκρουε μέχρι τοῦδε ἡ ἔκδοσις τοῦ πρὸ ἱκανοῦ ἀγγελθέντος ἐπιστημονικοῦ θεολογικοῦ περιοδικοῦ, ἀπὸ τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος τίθεται ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ὑπὸ τὰ πιεστήρια τὸ Α΄ αὐτοῦ τεῦχος. Εἰς τὸ νέον τοῦτο περιοδικὸν ἐδόθη ὁ τίτλος «Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΔΑΧΗ», ὡς ἐκδιδόμενον ἔνθα τὸ πρῶτον οἱ Ἕλληνες Ἐπικούρειοι καὶ Στωϊ-

κοὶ φιλόσοφοι, «ἐπιλαβόμενοι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐπὶ τὸν Ἄρειον Πάγον ἤγαγον λέγοντες: Δυνάμεθα γνῶναι τίς Η ΚΑΙΝΗ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη ΔΙΔΑΧΗ;» (Πράξ. ιζ', 19). Τὸ περιοδικὸν θὰ ἐκδίδηται κατὰ μῆνα, ἕκαστον δὲ τεῦχος αὐτοῦ θ᾽ ἀπαρτίζηται ἐκ 5 6 τυπογρ. φύλλων καὶ θὰ περιέχῃ ἐπικαίρους θεολογικὰς πραγματείας ὀφειλομένας εἰς τοὺς δοκιμωτέρους τῶν παρ' ἡμῖν θεολόγων, ὡς καὶ τὴν παρ' ἡμῖν καὶ ἀλλαχοῦ θεολογικὴν ἐπιστημονικὴν κίνησιν ἐν εἰδικῷ κριτικῷ καὶ βιβλιογραφικῷ τμήματι. Οἱ ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος» βουλόμενοι νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ εἰς τὴν ΚΑΙΝΗΝ ΔΙΔΑΧΗΝ παρακαλοῦνται ὅπως, ὑπογράφοντες τὸ ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ συναποστελλόμενον δελτάριον, διαβιβάσωσιν αὐτὸ μετὰ τῆς συνδρομῆς των πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΔΑΧΗΣ (Ἀθῆναι, Ἱερὰ Μητρόπολις). Ἡ ἐτησία συνδρομὴ αὐτοῦ ὡρίσθη εἰς δραχμὰς 25 μὲν διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι, 30 δὲ διὰ τοὺς ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ συνδρομητάς. Τὸ Α' τεῦχος τῆς ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΔΑΧΗΣ διανεμηθήσεται περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου.

ΟΧΙ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟΝ

Ὁ Β. Ἐπίτροπος κ. Κούνδουρος ἀπήντησε διὰ τῆς «Ἑστίας» εἰς ὅσα ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ἐγράψαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου λόγων του ἐπὶ τοῦ ἀναθέματος. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄλλου περιεχομένου τῆς ἀπαντήσεως, τὸ ὁποῖον πάντως θὰ ἦτο διάφορον, ἐὰν ὁ κ. Κούνδουρος εἶχεν ὑπ᾽ ὄψει του αὐτὸ τὸ ἡμέτερον ἄρθρον καὶ ὄχι τὴν βραχεῖαν ἐν τῇ «Ἑστίᾳ» περίληψιν, μᾶς προξενεῖ πολλὴν εὐχαρίστησιν ἡ δήλωσίς του «ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅ,τι ἐλέχθη ἀφεώρα οὐχὶ τὸ σύνολον τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τοὺς ὑπὸ τὸ κωνσταντινικὸν καθεστὼς ἐγκληματήσαντας ῥασοφόρους». Διότι τοῦτο κυρίως θέλομεν νὰ καταστῇ εἰς πάντας συνειδητόν, ὅτι δὲν εἶνε δίκαιον τοὺς ἁμαρτήσαντας κληρικοὺς νὰ συνταυτίζωμεν μὲ τὴν Ἐκκλησίαν. Εἰς τὸ θέμα θὰ ἐπανέλθωμεν διὰ νὰ δείξωμεν εἰς τὸν κ. Κούνδουρον πλατύτερον ἀπόψεις, αἱ ὁποῖαι τῷ εἶνε ἀναγκαῖαι διὰ νὰ κρίνῃ δικαίως τὴν ἀπαισίαν πρᾶξιν τοῦ ἀναθέματος.

GREER

Καθ' ἃ ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ «Ἐθνικῷ Κήρυκι» τῆς Νέας Ὑόρκης, ἡ κηδεία τοῦ γηραιοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Νέας Ὑόρκης David Hummel Greer ἐγένετο πάνδημος, ὁ δὲ νεκρός του, ἀποτεθεὶς ἐν τῷ

μεγάλῳ ναῷ τῶν Ἐπισκοπιανῶν «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος». ἐγένετο τὸ κοινὸν σέβασμα χιλιάδων λαοῦ μέχρι τῆς ὥρας τῆς κηδεύσεως. Ἑκατοντάδες διαπρεπῶν ἀνδρῶν διεβίβασαν τηλεγραφικῶς τὰ συλλυπητήριά των πρὸς τὴν οἰκογένειάν του, τονίζοντες τὴν μεγάλην ἀπώλειαν, ἣν ὑπέστη ἡ Ἀμερικανικὴ Ἐπισκοπιανὴ Ἐκκλησία διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Greer. Τὴν κηδείαν του συνώδευσε τιμῶν τὸν Ἀμερικανὸν ἱεράρχην ἀπὸ μέρους τῶν ὀρθοδόξων καὶ ὁ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ Συνοδικὸς Ἐπίτροπος Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Ῥοδοστόλου κ. Ἀλέξανδρος. Ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος, γεννηθεὶς τῷ 1844 καὶ εἰς διαφόρους θέσεις διακονήσας τὴν Ἐκκλησίαν του, διεκρίθη καὶ ὡς δόκιμος θεολόγος συγγραφεύς, γνωστὰ δ' εἶνε νὰ ἀπολογητικὰ ἔργα του «The historic Christ», «Visions», «The Preacher and His Peace», «From Things to God».

Ὁ φιλελληνισμὸς τοῦ ἀοιδίμου ἱεράρχου θερμὸς ἐξεδηλώθη κατὰ τὴν ἐν Ν. Ὑόρκῃ διαμονὴν τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου, ὃν τιμητικώτατα ἐδεξιώθη ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Ἰω. τοῦ Θεολόγου καὶ προσεφώνησε διὰ λόγου μεστοῦ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐνθουσιασμοῦ. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἐπίσημον γεῦμα, τὸ ὁποῖον παρέθηκε πρὸς τιμὴν τοῦ Σ. Μητροπολίτου ὁ ἀείμνηστος Greer εὗρε καὶ πάλιν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλώσῃ τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος αἰσθήματα αὐτοῦ διὰ τῆς ἀκολούθου προπόσεως, ἣν ἐπικαίρως παραθέτομεν:

Καθ' ἣν στιγμὴν ἠτένιζα χθὲς τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν ὁμιλοῦντα ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς ἐκκλησίας μας, μία σύγκρισις μοὶ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου: Παρέβαλον τὴν ἐπισκοπὴν τῆς Ν. Ὑόρκης 5.500 τετραγωνικῶν μιλίων μὲ τὴν ἐπισκοπὴν τῶν Ἀθηνῶν μόλις 700 τετραγωνικῶν μιλίων. Καὶ ὅμως, ἀγαπητοί μου ἀκροαταί, τί δὲν ἐπετέλεσεν ἡ μικρὰ ἐκείνη γωνία τῆς γῆς εἰς τὰς ἐπιστήμας, τὰς τέχνας, τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ γράμματα! Τὸ πνεῦμα τῆς μικρᾶς ταύτης γωνίας, ἥτις ἐνανούρισε τὸν κόσμον ὅλον μὲ τὸ ἀθάνατον κήρυγμά της, τὸ πνεῦμα, λέγω, τῶν Ἀθηνῶν ζῇ σήμερον μετὰ παρέλευσιν 2 000 ἐτῶν καὶ ἡ ἐπιρροή του ὡς ἄγρυπνος μήτηρ θεὰ τονίζει τὰς λεπτὰς χορδὰς τῆς καρδίας μας. (Χειροκροτήματα). Σήμερον ἡμεῖς οἱ Ἀμερικανοί, οἱ ἀγωνιζόμενοι τόσον σθεναρῶς διὰ νὰ βασιλεύσῃ ἡ δημοκρατία ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, δὲν πράττομεν τίποτε ἄλλο παρὰ διαιωνίζομεν τρόπον τινὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἰδέαν τοῦ πολιτισμοῦ. Διότι ἡ λέξις «δημοκρατία», ἀγαπητοί μου ἀκροαταί, εἶναι λέξις κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικὴ καὶ ἡμεῖς, ἀγωνιζόμενοι σήμερον διὰ τὴν δημοκρατοποίησιν τῶν λαῶν τῆς Γῆς, ὑπακούομεν τρόπον τινά, εἰς τὴν φωνὴν τῶν Ἀθηνῶν, διότι τὸ ὄνομα τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατίας ζῇ σήμερον ὅπως ἔζη καὶ τὸ πάλαι.

Ἐνόμισα πρὸς στιγμὴν ὅτι ἡ ἐπισκοπὴ τῆς Νέας Ὑόρκης εἶναι κατ' ἐξοχὴν κοσμοπολιτική. Καὶ ὅμως, φίλοι μου, ἐὰν κανεὶς σκεφθῇ θὰ ἐννοήσῃ ἀμέσως ὅτι

ἡ Ἑλλὰς ἦτο πολὺ περισσότερον κοσμοπολικὴ εἰς τὸ πνεῦμά της καὶ τὸ δίδαγμά της παρ' ὅ,τι εἶναι σήμερον οἱαδήποτε ἐπισκοπὴ ὅσον μεγάλη καὶ ἂν εἶναι εἰς τὴν ἔκτασίν της. Διότι τὸ πνεῦμα καὶ ἡ διδασκαλία τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος εἶναι παγκόσμιαι δυνάμεις, ἀκτῖνος πολὺ εὐρυτέρας ἀπὸ κάθε ἄλλην δύναμιν, ἣν ἔχει γνωρίση ἡ ὑφήλιος μέχρι τοῦδε.

Ζῶμεν, κύριοι, σήμερον, τρόπον τινά, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς Μεγάλης Μητρὸς τοῦ πολιτισμοῦ, εὑρισκόμεθα ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ ἐπιρροὴν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐν ὀνόματι ἑνὸς τοιούτου ἀφθάστου μεγαλείου λαμβάνω τὴν ὑψίστην τιμὴν διὰ νὰ σᾶς παρουσιάσω τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ σᾶς παρακαλῶ ὅπως ἐγερθῆτε καὶ πίητε εἰς ὑγείαν τῆς ἐνδόξου καὶ ἀγαπητῆς μας Ἑλλάδος.

Τοιούτου ἐπιλέκτου φιλέλληνος ὁ θάνατος συνεκίνησε βαθέως τὸν Σ. Μητροπολίτην, ὅστις ἔσπευσε νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην αὐτοῦ διὰ τοῦ ἑξῆς τηλεγραφήματος:

Πρὸς τὸν Τοποτηρητὴν τῆς Ἐπισκοπῆς τῶν Ἐπισκοπιανῶν Ν. Ὑόρκης

Ν. Ὑόρκην.

Ὁ θάνατος τοῦ Ἐπισκόπου D. Greer ἐπλήρωσέ με ὀδύνης. Γνωρίσας ἐκ τοῦ πλησίον τὴν μεγάλην φυσιογνωμίαν Του, ἐσχημάτισα τὴν εἰκόνα ἑνὸς τελείου εὐαγγελικοῦ Ποιμένος. Διατηρῶ ζωηρὰν την ἀνάμνησιν τῶν τιμῶν, δι' ὧν μὲ περιέβαλεν ἐν τῷ Καθεδρικῷ ναῷ ἁγ. Ἰωάννου εἰς ἐκδήλωσιν τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ αὐτοῦ τε καὶ τῆς Ἐκκλησίας του πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ἡ συμμετοχή του εἰς τὰ τελευταῖα ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν δικαίων ἐκκλησιαστικὰ συλλαλητήρια ἐδημιούργησεν αὐτῷ δικαιώματα ἐπὶ τῆς πανελληνίου εὐγνωμοσύνης. Συμμετέχω ὁλοψύχως εἰς τὸ ἐπὶ τῷ θανάτῳ του πένθος τῆς οἰκογενείας του, τοῦ Ποιμνίου του, τῆς Ἐκκλησίας του. Κύριος ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ μετὰ δικαίων.

† *Ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος*

ΛΥΣΣΑ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ

Ὁ Ρῶσος Ἐπίσκοπος Καμτσάτκας καὶ Πετροπαῦλοφ Σέβ. κ. Νέστωρ ἐπιστρέφων εἰς Ρωσίαν δι' Ἀλεξανδρείας, ἐν ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Φώτιον δημοσιευθείσῃ ἐν τῷ «Πανταίνῳ» (3 Μαΐου) διεκτραγῳδεῖ τὰ δεινά, τὰ ὁποῖα ὑπέστη ἀπὸ τῶν Μπολσεβίκων ὁ Ρωσικὸς κλῆρος καὶ λαός. Ἀναγινώσκων τις τὴν περιγραφὴν τῶν μαρτυρίων τούτων ἀνάγει τὸν νοῦν του εἰς τοὺς φοβεροὺς ἐκείνους διωγμοὺς τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων, οὐδεμία δὲ κατάπληξις δυνατὸν νὰ ἰσοφαρίσῃ πρὸς τὰ ἤδη τῶν σατανικῶν ἀληθῶς ἐπινοιῶν, δι' ὧν κατεβασάνισαν τὴν ταλαίπωρον ἐν Ρωσίᾳ Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐξαπολύσαντες κατ' αὐτῆς τοὺς δαίμονας τῆς κολάσεως.

Φονεύουσι—λέγει ὁ Ρῶσος Ἐπίσκοπος ἐν τῇ ἐπιστολῇ του ταύτῃ—

φονεύουσιν ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, μοναχούς, μοναχὰς καὶ λαϊκούς· οἱ δὲ βασανιζόμενοι καὶ παντοιοτρόπως θανατούμενοι ἀριθμοῦνται σήμερον ἐν Ρωσίᾳ οὐχὶ κατὰ δεκάδας, ἀλλ' καθ' ἑκατοντάδας χιλιάδων, κάθ ἑκατομμύρια.

'Εν Κιέβῳ θηριώδη μιαιφονίαν ὑπέστη ὁ γηραιὸς μητροπολίτης Βλαδίμηρος. Τοῦτον οἱ ἐχθροὶ ἀπήγαγον τῆς Λαύρας Κιέβου Πετσέρσκ καὶ οὐχὶ μακρὰν αὐτῆς ἐθανάτωσαν, κατασπαράξαντες διὰ σφαιρῶν καὶ κατακρεουργήσαντες τὸ σῶμα τοῦ ἱεράρχου διὰ μαχαιρῶν. Ἐν τῇ πόλει Σβιάτζεσκ, οἱ μπολσεβίκοι ἐβασάνισαν τὸν 'Επίσκοπον Αμβρόσιον· τοῦτον ἔδεσαν ἀπὸ τοῦ πώγωνος καὶ τῆς κόμης εἰς τὴν οὐρὰν ἵππου· ἡ ἵππος, ἀφηνιάσασα, ἐξαπελύθη εἰς τὰς πλατείας, ὅταν δ' ἐξελάκτισεν αὐτὸν ὑπεραρκῶς, τότ' ἐτυφέκισαν αὐτὸν μετὰ τῆς ἵππου. Τὸν ἐπίσκοπον Τομπόλ, Ἑρμογένη, οἱ μπολσεβίκοι ἔταξαν νὰ σκάπτῃ τάφρους, ἀφ' οὗ δ' ἐχλεύασαν αὐτὸν ἀσχημονοῦντες κατ' αὐτοῦ, τέλος ἀπέπνιξαν αὐτὸν ἐν τῷ ποταμῷ. 'Εβασάνισαν θηριωδῶς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Τέρμς 'Ανδρόνικον, ἐκτυφλώσαντες αὐτὸν δι' ἐξορύξεως τῶν ὀφθαλμῶν. 'Εθανάτωσαν, πυροβολήσαντες, τὸν 'Επίσκοπον Ζαμπατζὰλ ἀφ' οὗ πρῶτον ἐξύρισαν, ἐκούρευσαν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν στρατιωτικὰ ἐν τῇ εἱρκτῇ, βασανίσαντες αὐτόν. Ὅλην χορείαν ἐθανάτωσαν ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων, πολλοὺς δὲ καὶ νῦν ὑποβάλλουσιν εἰς μαρτυρικὰς βασάνους ἐν ταῖς φυλακαῖς, ἐν ταῖς εἱρκταῖς, ἐν ταῖς κρύπταις, καὶ ἐν ἐργασίαις ρυπαραῖς. Οἱ ἐχθροὶ ἐφόνευσαν τοὺς ἀρίστους τῶν ἱεροκηρύκων καὶ λειτουργῶν τῆς 'Εκκλησίας ὡς παραδείγματος χάριν, τὸν πρωτοϊερέα Φιλόσοφον 'Ορνάτσκη, τὸν προϊστάμενον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Καζάνσκη ἐν Πετρουπόλει, πρωθιερέα Ἰωάννην Βοστόργπερ, καὶ πολλοὺς ἄλλους. Χλευάσαντες πρότερον καὶ ἐμπαίξαντες ἐφόνευσαν ἔπειτα τὸν ἡλικίας τεσσάρων καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν μητροπολίτην Μακάριον. Ὑπάρχουσι περιπτώσεις δεινῶν μαρτυρίων διὰ πυρὸς καὶ σταυροῦ. 'Εν πλείσταις πόλεσι καὶ κώμαις, κατεχομέναις ὑπὸ τῶν μπολσεβίκων, οἱ ὀρθόδοξοι ἱεροὶ ναοὶ κλείονται ἢ μεταποιοῦνται εἰς *θέατρα*, *ἀποθήκας* καὶ ἄλλα ὅμοια ἱδρύματα. Αἱ ἱεραὶ εἰκόνες ὑποβάλλονται εἰς φόρους χρηματικοὺς ἢ παραδίδονται εἰς χλευασμοὺς καὶ βλασφημίας. Τὰ ἅγια λείψανα περιυβρίζονται ἐπ' ἴσης καὶ ἀπορρίπτονται εἰς τόπους ἀκατονομάστους. Ἡ τῶν κωδώνων εὐάγγελος λαλιὰ σιγᾷ. Αἱ πρόσοδοι τῶν Κοινοτήτων καὶ ἀδελφοτήτων ἐκμηδενίζονται. Τὰ ἱερὰ

μυστήρια, τὸ βάπτισμα καὶ ὁ γάμος ἀπαγορεύονται καὶ καταδιώκονται. Ἡ διδασκαλία τῶν νόμων τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς σχολαῖς κατήργηται. Αἱ ἱεραὶ μοναὶ κλείονται, οἱ μοναχοὶ καὶ αἱ μοναχαὶ διώκονται καὶ θανατοῦνται. Ἱερόσυλοι διαρπάζουσι τὰς περιουσίας τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Μοναστηρίων, ἐξ ὁλοκλήρου αὐτὰς ἀφανίζοντες. Τῶν θηριωδιῶν τούτων καὶ ἀγριοτήτων οὐδ' ἓν προϋπάρχει ὅμοιον παράδειγμα. Οὐδὲ τῶν γυναικῶν, οὐδὲ καὶ τῶν παιδίων φείδονται. Πεῖνα σοβεῖ πανταχοῦ τῆς Ρωσίας, ὅπου κρατοῦσιν οἱ μπολσεβίκοι· οἱ δ' ἄνθρωποι ἀναγκάζονται νὰ τρέφωνται ἐκ πτωμάτων ἵππων καὶ κυνῶν. Νόσοι καὶ ἐπιδημίαι κατὰ δεκάδας χιλιάδων θερίζουσι τοὺς ζῶντας ἔτι τῶν ἀνθρώπων. Ἀδύνατον, οὐδ' ἐφικτόν, ἔστω καὶ συντόμως, νὰ παρασταθῶσιν ἐνταῦθα, ὅσα καὶ ἡλίκα ὑφίσταται, φρικτὰ πάθη τὸ Κράτος τῆς Ρωσίας καὶ ἡ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία.

ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Ἐκκλησιαστστικοῦ Κήρυκος» λαμβάνει ἐνίοτε ἐπιστολὰς ἀνωνύμους καὶ ψευδωνύμους, εἴτε ἀναφερομένας εἰς τὰ δημοσιεύματα αὐτοῦ, εἴτε καὶ διαβιβαζούσας ὕλην πρὸς δημοσίευσιν. Παρόμοιαι ἐπιστολαὶ κομίζονται καὶ εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Γραφεῖον περιέχουσαι σχόλια ἢ καταγγελίας. Ἀποφεύγομεν νὰ χαρακτηρίσωμεν προσηκόντως τὴν ἐξ ἐλλείψεως θάρρους γνώμης ψευδωνυμογραφίαν ταύτην, διότι θὰ ἠναγκαζόμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν βαρείας ἐκφράσεις. Δηλοῦμεν μόνον ἅπαξ καὶ διὰ παντὸς ὅτι οὔτε ἡ Διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ προσέχει εἰς τὰ ψευδωνυμογραφήματα, καὶ παρὰ τοῦ Μητροπολιτικοῦ δὲ Γραφείου ἔχομεν ἐντολὴν νὰ δηλώσωμεν κατηγορηματικῶς, ὅτι οὐδεμία ἀπολύτως ψευδώνυμος ἐπιστολὴ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, πολὺ δ' ὀλιγώτερον ἡ οἱανδήποτε καταγγελίαν διαβιβάζουσα, καὶ ἧς ἡ ὑπογραφὴ παραμένει ἀνεξακρίβωτος. Αἱ ἐπιστολαὶ δέον ἐξάπαντος νὰ φέρωσι τὴν γνησίαν τῶν γραφόντων ὑπογραφὴν καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν.

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

== Ἀνέγνωμεν εἰς ἐφημερίδα, ὅτι ὑπὲρ τοῦ «Λευκοῦ Σταυροῦ» κατέθεσεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν 400 δραχμὰς ὁ ἐκ Πρεμετῆς Νάτσης, ἀγωγιάτης.

Αὐτὸ σημαίνει ἐπιβολὴ φιλανθρωπικοῦ ἔργου:-

Νὰ κατορθώνῃ νὰ ὁμιλῇ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ, ὥστε νὰ τὸ ἐννοῇ καὶ νὰ συγκινῆται ἀπὸ αὐτὸ καὶ ὁ ἀγωγιάτης.

Καὶ δὴ κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε, ἐνῷ ὁ εὐπορώτερος νὰ δίδῃ δι' αὐτὸ δραχμὰς 100 ἢ 300,

ὁ ἀγωγιάτης νὰ καταθέτῃ εἰς τὴν τράπεζαν δραχμὰς 400!

= Ἡ ἀφόρητος ἐν Τουρκίᾳ κατάστασις τῶν χριστιανῶν ἠνάγκασε τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον, τὸ Ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὴν Ἀρχιρραβινείαν νὰ διαβιβάσωσι κοινὴν ὑστάτην ἔκκλησιν πρὸς τὸ Συμβούλιον τῶν Τεσσάρων πρὸς πρόληψιν χειροτέρων.

Εἰδικῶς διὰ τὰς εἰς βάρος τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ σφαγὰς καὶ ληστείας διεμαρτυρήθησαν συλλογικῶς καὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Συνδιάσκεψιν οἱ Μητροπολῖται Ἐφέσου, Σμύρνης, Ἡλιουπόλεως καὶ Σωκίων.

= Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Σμύρνης ὁ ὑπὸ τῶν Τούρκων συλληφθεὶς μετ' ἄλλων προκρίτων Ἀρχιμανδρίτης Ναζλίου Ματθίας ἐσουβλίσθη διὰ δαυλοῦ ὑπὸ τὰ ὄμματα πλείστων χριστιανῶν.

= Ἐν τῇ Γαλλ. Βουλῇ οἱ κ. κ. Βιβιανὶ καὶ Ντεμουζὶ ὡμίλησαν ἐπὶ τῆς συμβάσεως τῆς εἰρήνης μὲ φιλικωτάτας διὰ τὸ Βατικανὸν φράσεις.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Πισὼν ἀπαντῶν ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ ἐπὶ τούτου συζήτησις εἶνε ἀνωφελής,

διότι οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἢ εἰς αὐτὴν μεταβαίνοντες Γάλλοι ἀποτελοῦν ἄριστα ὄργανα φιλογαλλικῆς προπαγάνδας καὶ ἄνευ τῆς ἀνάγκης συνάψεως ἐπισήμων σχέσεων τῆς Γαλλίας πρὸς τὸ Βατικανόν.

Συνεπείᾳ τούτου οἱ παπικοὶ κύκλοι χαρακτηρίζουσι τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν ὡς ἀντικληρικήν.

Κατὰ τὸν γαλλικὸν τύπον, ὁ Καρδινάλιος Τσερέττι ἐπέτυχεν ὅπως ἐν τῷ ζητήματι τῶν θρησκευτικῶν Ἀποστολῶν ἀναγνωρισθῇ τὸ Βατικανὸν ὡς ἀνωτάτη ἀρχὴ τοῦ καθολικισμοῦ.

= Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς εἰρήνης μετὰ τῆς Γερμανίας ὁ κ. Βενιζέλος κατέθηκε στέφανον ἐπὶ τοῦ μνημείου τοῦ Γαμβέττα μὲ τὴν ἐπιγραφήν: «Ἡ ἀναμενομένη στιγμὴ τῆς δικαιοσύνης ἦλθε».

Τὴν πρᾶξιν ταύτην ἐξῆρε δι' ὡραίας διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐπιστολῆς ὁ κ. Ῥάϊναχ ἐν τῷ «Χρόνῳ» Παρισίων.

= Ἡ «Ἑστία» σύντομον δημοσιεύουσα ἀπολογισμὸν τῆς εὐεργετικῆς δράσεως τοῦ Ἀμερικ. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐν τῇ Ἀνατολ. Μακεδονίᾳ, δικαίως ἑρμηνεύει τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς ὑπερόχους Ἀμερικανοὺς φιλανθρώπους.

= Ἐπανορθοῦμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐκ τῆς «Ἑστίας» ληφθεῖσαν πληροφορίαν.

Ἐγράφη δῆλ. ὅτι εἰς 100 κατοίκους τῆς Ἑλλάδος ἀναλογοῦν 12.6 ἐγγράμματοι, ἐνῷ προὔκειτο περὶ ἀναλογίας 12.6 μαθητῶν ἐπὶ 100 κατοίκων.

= Ἐπὶ τῇ ὑπογραφῇ τῆς εἰρήνης πρὸς τὴν Γερμανίαν οἱ «Times» ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ποιοῦνται εὔγλωττον τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ πολέμου.

Κατέπεσαν αἱ ἀπολυταρχικαὶ μοναρχίαι· οἱ μονάρχαι ἐξεθρονίσθησαν· ἡ Τουρκία ζητεῖ ἔλεος.

Νέον πνεῦμα δημοκρατικῶν καὶ φιλελευθέρων ἀντιλήψεων πνέει ἀνὰ τὸν κόσμον.

Ὁ Κόσμος ὁλόκληρος ἐσώθη.

= Ἡ Γερμανία ἐπένθησεν ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ὑπογραφῆς τῆς εἰρήνης.

Αἱ γερμ. ἐφημερίδες ἐξεδόθησαν μὲ μελανὸν περιθώριον.

Τὸ αὐτὸ ἔπραξαν καὶ αἱ τουρκικαὶ ἐφημερίδες μετὰ τὴν εὔσχημον ἐκ Παρισίων ἀποπομπὴν τῶν Τούρκων ἀντιπροσώπων.

— Τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν τὸ Ἄστυ συνεπανηγύριζε μετὰ τῶν Ἀμερικανῶν τὴν «ἡμέραν τοῦ Οὐάσιγκτων».

Αἱ ὁδοὶ ἦσαν σημαιοστόλιστοι, τὴν δὲ νύκτα φωταγωγημένοι.

— Ἡ Ἀγγλία ἐπιμένει ὅπως ὁ τέως Κάϊζερ δικασθῇ ὑπὸ Συμμαχικοῦ δικαστηρίου

Τὴν καταδίωξιν δ' αὐτοῦ θὰ ζητήσωσιν 23 Δυνάμεις ὑπογράφουσαι τὴν σχετικὴν κλῆσιν

— Πυκναὶ ἐκ Τουρκίας εἰδήσεις παριστάνουσι τὴν Τουρκίαν ἐσωτερικῶς σπαρασσομένην ὑπὸ ἐπαναστατικῶν κινημάτων

Οὕτως ὁ Μουσταφᾶ Κεμὰλ Πασᾶς, ἀποκηρύξας τὸν Σουλτᾶνον καὶ τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν, ἵδρυσε Κυβέρνησιν δημοκρατικὴν ἐν Ἀμασείᾳ

Παρόμοια κινήματα προμηνύονται ἐν Ἰκονίῳ καὶ Προύσῃ.

— Αἱ Ἰταλικαὶ ἀρχαὶ ἐν Δυρραχίῳ ἀπαγορεύουσιν ἀκόμη εἰς τὸν Ἕλληνα μητροπ. Δυρραχίου τὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ἐπάνοδον.

— Ὁ αἰδ. Μπρίνδιζι διωρίσθη Ἀρχιεπίσκοπος τῶν ἐν Κερκύρᾳ Κατολίκων.

— Θερμὰ συγχαρητήρια τηλεγραφήματα ἐπὶ τῇ ὑπογραφῇ τῆς εἰρήνης ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τοῦ Βασιλέως ἡμῶν καὶ τῶν Βασιλέων καὶ Προέδρων τῶν Συμμάχων Κρατῶν.

— Ὁ λαὸς τῆς Καλύμνου καὶ τῆς Πάτμου διὰ ψηφισμάτων διαβιβασθέντων πρὸς τὴν Συνδιάσκεψιν ἐκήρυξαν τὴν ἕνωσίν των πρὸς τὴν Μητέρα Ἑλλάδα.

— Ἐν τῷ «Κήρυκι τῆς Νέας Ὑόρκης» (ἔκδ. Παρισίων) ἐδημοσιεύθη μακρὰ συνέντευξις μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπ. Τραπεζοῦντος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου.

Ἡ ἔγκριτος ἐφημερὶς ὑποστηρίζει ἐκθύμως τὰ Ἑλληνικὰ δίκαια.

— Ἐπανειλημμέναι σοβαραὶ ταραχαὶ ἐξερράγησαν ἐν Ἰταλίᾳ ἕνεκα τῆς ἀκριβείας καὶ ἀνεπαρκείας τῶν τροφίμων.

— Μεγάλην ἐντύπωσιν λέγεται ἐμποιήσασα εἰς τοὺς Κατολικοὺς κύκλους Σμύρνης μία ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Παρισίοις Ἀρχιεπισκόπου τῶν ἐν Σμύρνῃ κατολίκων πρὸς τὸν Ἀρχιγραμματέα του.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀναφέρει ἐν αὐτῇ συνέντευξιν μὲ τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ἀνακοινοῖ, ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς τὸν διεβεβαίωσεν μὲ πνεύματι εὐμενεῖ περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν ἐν Ἀσίᾳ Γαλλικῶν καὶ Ἰταλικῶν ἱδρυμάτων.

— Καὶ αἱ ἐκ Θρᾴκης εἰδήσεις χαρακτηρίζουσι τὴν θέσιν τῶν ἐν αὐτῇ ὁμογενῶν ὡς ἀπελπιστικήν.

Τὴν χώραν λυμαίνονται βουλγαρικαὶ καὶ τουρκικαὶ συμμορίαι ἐπιδιώκουσαι τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Θρᾳκικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

— Μεγάλη φιλανθρωπικὴ ἑορτὴ διεξήχθη κατὰ τὰς μεταμεσημβρινὰς ὥρας τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐν τῷ Βασιλικῷ Κήπῳ.

Ταύτην εἶχεν ὠργανώσει ὁ «Ὅμιλος Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων» ὑπὲρ τῶν τέκνων τῶν ἀναπήρων πολέμου.

Ἡ ἑορτὴ παρετάθη μέχρι τῶν μεταμεσονυκτίων ὡρῶν μὲ εἰσπράξεις ὑπερτεσσαράκοντα χιλιάδων δραχμῶν.

Τὴν ἑορτὴν ἐπεσκέφθη καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, πολὺς ἀριστοκρατικὸς κόσμος καὶ χιλιάδες λαοῦ.

— Αἱ περὶ Μ. Ἀσίας νεώταται εἰδήσεις χαρακτηρίζουσιν ὡς ἀκατονόμαστα τὰ ὄργια τῶν Τούρκων κατὰ τοῦ ἀμάχου ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Ἀϊδινίου. Ἀποχωροῦντες ἐκεῖθεν ἀπετέφρωσαν τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Εὐχαριστήριον ἔγγραφον. — Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην ἡ εὐγενεστάτη Πρέσβειρα Πριγκίπισσα Δεμίδωφ ἐπισκεφθεῖσα τὸν Σ. Μητροπολίτην, ἐνεχείρησεν Αὐτῷ τὸ κάτωθι εὐχαριστήριον ἔγγραφον:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουνίου 1919

Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἀθηνῶν Κύριον Κον Μελέτιον.

Ἡ Ἕνωσις τῆς Περιθάλψεως τῶν ἐν Ἑλλάδι Ρώσσων ἐδέχθη εὐγνωμόνως τὴν ἐκ τετρακισχιλίων δραχμῶν τραπεζιτικὴν ἐπιταγὴν ἐπισυνημμένην ἐν τῇ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 ἐνεστῶτος μηνὸς καὶ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 1551 ἐπιστολῇ πρὸς αὐτὴν τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος καὶ σπεύδει ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ νὰ ἐκφράσῃ διὰ τῆς παρούσης τὴν ἀΐδιον αὐτῆς εὐγνωμοσύνην διά τε τὴν οὕτωσὶ εἰλικρινῶς ἐκδηλωθεῖσαν συμπάθειαν ἐν ταῖς παρούσαις χαλεπαῖς περιστάσεσιν ὑπὲρ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ρώσσων, τόσον ἐκ μέρους τῆς Ὑψηλῆς Κορυφῆς τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ εὐσεβοῦς Αὐτῆς ποιμνίου, ὅπερ ἐμφορούμενον ὡς ἀείποτε τῶν πατροπαραδότων ἀρχῶν τῆς πρὸς τὴν ὁμόδοξον αὐτοῖς Ρωσσίαν συμπαθείας, ἔσπευσε νὰ χορηγήσῃ τὴν ἐπιρρεῦσαν χρηματικὴν ἀνακούφισιν.

Ἐφ' ᾧ ἐπικαλούμενοι τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος κατασπαζόμεθα εὐλαβῶς τὴν δεξιὰν Αὐτῆς.

Ἡ Πρόεδρος Ὁ Γραμματεὺς
Σοφία Ντεμίντοφ Ι. Χατζηλαζάρου

Ἱερὸς Σύνδεσμος. — Συνεκροτήθη ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Συνέλευσις τῶν Μελῶν τοῦ Συλλόγου «Ἱερὸς Σύνδεσμος» ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου τῶν Ἐμποροϋπαλλήλων ἥτις, συζητήσασα εἰς δύο ἀλλεπαλλήλους Συνεδρίας, ἐνέκρινε τροποποίησιν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Συλλόγου. Διὰ τοῦ νέου Κανονισμοῦ συντελεῖται ριζικὴ τοῦ Σωματείου ἀναδιοργάνωσις διὰ τῆς εὐρύνσεως τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ κύκλου τῶν μέσων τῆς ἐπιδιώξεως αὐτῆς.

Θεολογικὴ Σχολή. — Συνεδριάσασα κατ' αὐτὰς ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου ἐξέλεξεν ὡς πρῶτον αὐτῆς Κοσμήτορα διὰ τὸ ἐπιὸν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος τὸν Καθηγητὴν κ. Ν. Παπαγιαννόπουλον.

Ὑποστήριξις ἐκδόσεως θεολογικῶν συγγραφῶν. — Συνεπείᾳ αἰτήσεων θεολόγων Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησ. Ταμείου περὶ ὑποστηρίξεως ἑτοίμων θεολογικῶν αὐτῶν συγγραμμάτων, εἰσηγήσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου τὸ Συμβούλιον ἔκρινεν ὀρθόν, ὅπως χορηγῇ μονίμως ὡρισμένον χρηματικὸν ποσὸν εἰς ἔκδοσιν συγγραμμάτων τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Διὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὡς χορήγημα ἐψηφίσθη τὸ ποσὸν 75 δραχμῶν δι' ἕκαστον τυπογρ. φύλλον.

— Ἠγγέλθη ἐκ ΚΠόλεως, ὅτι κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος συμπληρουμένης πεντηκονταετίας τῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως τοῦ γνωστοτάτου ἐν τοῖς διεθνέσιν ἐπιστημονικοῖς κύκλοις κ. Μανουὴλ Γεδεών, Ἐπιτροπεία ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου ὡς Προέδρου, ἐξ ὀκτὼ Ἱεραρχῶν ἐν ΚΠόλει ἐνδημούντων, καὶ δεκαπέντε ἄλλων ἐπιστημόνων καὶ λογάδων τῆς Βασιλευούσης ἀπέλυσεν Ἐγκύκλιον «πρὸς πάντας τοὺς τιμῶντας τὸν ἄνδρα καὶ τοὺς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος ἡμῶν λόγῳ τε καὶ γραφίδι ὑπηρετοῦντας» ὅπως συμμετάσχωσι τῆς ἐκδόσεως πανηγυρικοῦ καὶ τιμητικοῦ τεύχους

διὰ τῆς ἀποστολῆς τῆς πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς αὐτῶν συμβολῆς.

Πρὸς τοῦτο καὶ ἐνταῦθα ἀπηρτίσθη Ἐπιτροπεία ἐκ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου κ. κ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Μ Εὐαγγελίδου καὶ Ν. Πολίτου, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Ἀκροπόλεως» κ. Β. Γαβριηλίδου καὶ τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν κ. Κ. Ψάχου. ἥτις καταστήσασα γνωστὸν τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Ἰωβηλαίου τοῦ κ. Μ. Γεδεὼν εἰς τὰ διάφορα ἐπιστημονικὰ Σωματεῖα ἐπεκαλέσθη τὴν εἰς αὐτὸν συμμετοχήν των. Οὕτω τῇ παρελθούσῃ Παρασκευῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ἐν μεγάλῃ συγκεντρώσει Ἑταίρων τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας ὁ Καθηγ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσ. Παπαδόπουλος ἐξῆρε τὸ ἔργον τοῦ διαπρεποῦς μεσαιωνοδίφου, μεθ᾽ ὃ ἔσπευσαν νὰ συγχαρῶσιν αὐτὸν ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Σύλλογος Παρνασσὸς» καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ Σωματεῖα καὶ Ἑταιρεῖαι. Ὡς δὲ πληροφορούμεθα καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μετὰ συνεννόησιν τῶν Ὑπουργείων Παιδείας καὶ Ἐξωτερικῶν θὰ τιμήσῃ προσηκόντως τὸν ἄνδρα.

Τὸν ὄντως ὀτρηρὸν τῶν γραμμάτων ἐργάτην καὶ χαλκέντερον συγγραφέα σπεύδει νὰ συγχαρῇ ἀπὸ καρδίας καὶ ὁ «Ἐκκλησ. Κήρυξ». Πλεῖστα περιοδικὰ καὶ ἡμερήσια φύλλα τῆς τελευταίας πεντηκονταετίας βρίθουσι διατριβῶν αὐτοῦ μαρτυρουσῶν σπανίαν φιλοπονίαν καὶ πολυμάθειαν καὶ ἀποτελουσῶν πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὴν ἐθνικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν Ἱστορίαν, τὴν Ἀρχαιολογίαν, τὸ Κανονικὸν Δίκαιον καὶ εἰς πλείστους ἄλλους κλάδους τῆς παρ᾽ ἡμῖν ἐπιστήμης, τὰ δὲ αὐτοτελῆ αὐτοῦ συγγράμματα, ἀναγόμενα ἰδίως εἰς τὴν μεσοχρόνιον καὶ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν Ἱστορίας, ἐπιβραβευθέντα καὶ ἐπαινεθέντα ὑπὸ σοφῶν τῆς Ἑσπερίας καὶ Εὐρωπαϊκῶν Κυβερνήσεων καὶ Ἀκαδημιῶν, πρόκεινται περίτρανα τεκμήρια τοῦ ἀσβέστου αὐτοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν Ἐπιστήμην.

— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῷ Ρωσικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικοδήμου ἐτελέσθη μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν ἐν Ρωσίᾳ πεσόντων ἐν τῷ κατὰ τῶν Μπολσεβίκων ἀγῶνι Ἑλλήνων μαχητῶν.

Ἀμερικανικὴ ἐπέτειος. — Τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας ἑορταζούσης τῇ παρελθούσῃ Παρασκευῇ τὴν ἐπέτειον τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ηνωμένων Πολιτειῶν, ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Τμηματάρχου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ. Α. Ἀλιβιζάτου ἐπεσκέφθη τὸν Πρεσβευτὴν τῆς Ἀμερικῆς κ. Δρόππερς. Ἡ Α. Σ. ἑρμηνεύουσα τὰς ὑπὲρ τῶν Ἀμερικανῶν εὐχὰς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐτόνισε τὸ συνδέον ἀμφοτέρους τοὺς λαοὺς κοινὸν ἰδεῶδες, τὸ ἀπορρέον καὶ ἐμπνεόμενον ἀπὸ τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν, ἡ δ᾽ Α. Ε. ὁ κ. Πρεσβευτὴς θερμὰς ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς τῆς Α Σ. ἐκφράζων εὐχαριστίας ἐπεῖπεν, ὅτι ἀληθὴς Δημοκρατία δὲν δύναται νὰ προκόψῃ ἐὰν δὲν στηρίζηται ἐπὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκεας.

Δημευσις ἐκκλησιαστικῶν καὶ μοναστηριακῶν κτημάτων. — Ὁ «Πάνταινος» Ἀλεξανδρείας ἀναγράφει τὴν θλιβερὰν εἴδησιν ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ ἐν Μόσχᾳ πατριαρχικοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, ὅτι οἱ Μπολσεβίκοι ἐδήμευσαν καὶ κατέσχον πάσας τὰς ἐν Μόσχᾳ κτήσεις τῶν Πατριαρχείων τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, μηδ᾽ αὐτῶν τῶν κατοικιῶν τῶν κληρικῶν ἐξαιρουμένων. Πάντες οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἁγίων Τόπων πένονται τὴν ἐσχάτην πενίαν, ἀφοῦ δι᾽ ἕκασιον ἄτομον ἀπαιτεῖται μηνιαία δαπάνη 3,000 ρουβλίων.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων. — Ὁ ἐν Ναζλίῳ ὑπὸ τῶν Τούρκων κατακρεουργηθεὶς Ἀρχιμανδρίτης Ματθίας ἦτο εἷς τῶν ἐγκριτωτέρων Ἁγιοταφιτῶν. Ἐκ Κύπρου καταγόμενος μετ᾽ ἀρίστας ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Σταυροῦ σπουδάς, διηκόνησε μετὰ ζήλου τὴν Ἁγιοταφιτικὴν Ἀδελφότητα ἰδίᾳ ἐν τῇ Οἰκονομικῇ Επιτροπείᾳ ἐφ᾽ ἱκανὰ ἔτη. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου καταγγελθεὶς ὑπὸ τοῦ δυσμενῶς πρὸς αὐτὸν διακειμένου Πατριάρχου Δαμιανοῦ πρὸς τοὺς Νεοτούρκους ἐξωρίσθη μετὰ τοῦ Ἀρχιμ. Ἰακώβου Ἀρχατζικάκη εἰς Σμύρνην, ἔνθα ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῶν σχολῶν Ναζλίου. Ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν δ᾽ ἐπάλξεων ἐκεῖ ἀγωνιζόμενος ἔτυχε τοῦ μαρτυρίου, τοῦ ὁποίου τόσον φρικώδεις λεπτομερείας ἀνέγραψεν ὁ τύπος

Ὑποτροφία Ῥιζαρείου Σχολῆς. — Συνεπείᾳ παρακλήσεως τοῦ Μακαρ Πατριάρχου Ἀντιοχείας ἐμμέσως διαβιβασθείσης πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην, ὅπως γείνῃ δεκτὸς ἐν τῇ Ῥιζαρείῳ Σχολῇ εἷς ὑπότροφος τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, προτάσει τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησ. Ταμείου ἀνέλαβε τὴν ὑποτροφίαν τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ πρότασις.

— Ἐπὶ τῇ ἑβδομηκοστῇ πέμπτῃ ἀμφιετηρίδι τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς ὁ σύλλογος τῶν Καθηγητῶν αὐτῆς, ἀνταποκρινόμενος εἰς τὴν πολλαχοῦ ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν, ὅπως τιμηθῇ ἡ Σχολὴ διὰ τῆς ἐκδόσεως ἀναμνηστι στικοῦ πανηγυρικοῦ τόμου δαπάνῃ καὶ συνεργασίᾳ αὐτοῦ τε καὶ τῶν διδαξάντων καὶ παιδευθέντων ἐν αὐτῇ, ἀπηύθυνεν Ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς διατελέσαντας καθηγητὰς καὶ μαθητὰς τῆς Σχολῆς, ὅπως συμβάλωσιν ὑλικῶς καὶ πνευματικῶς εἰς τὴν τιμητικὴν ταύτην ἔκδοσιν Ὁ ἀναμνηστικὸς οὗτος τόμος θὰ περιέχῃ βιογραφίας τῶν ἱδρυτῶν εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν τῆς Σχολῆς, σύντομον αὐτῆς ἱστορίαν κατὰ περίληψιν ἐκ τῆς νῦν δημοσιευομένης εὐρυτέρας ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς, βιογραφίας παλαιῶν Συμβούλων, τῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς διευθυντῶν καὶ διαπρεψάντων Καθηγητῶν, ἀναμνήσεις καὶ γνώμας περὶ τοῦ ἔργου της, ἐπιστημονικὰς διατριβάς, εἰκόνας καὶ ἄλλα σχετικά. Πᾶσα ὑλικὴ συνδρομὴ ἢ πνευματικὴ συμβολὴ θ' ἀποστέλληται πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς Σχολῆς Πανοσ Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομον Παπαδόπουλον, τὰ δὲ δημοσιευθησόμενα χειρόγραφα πραγματειῶν γίνονται δεκτὰ μέχρι τέλους τοῦ ἐπιόντος Ὀκτωβρίου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἵνα μὴ ὁ συνεπείᾳ τοῦ σχεδὸν διπλασιασμοῦ τῶν σελίδων τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος» μεγεθυνθεὶς ὄγκος τοῦ περιοδικοῦ ἀποβῇ δύσχρηστος, ἐκρίθη καλὸν ὅπως ἑκάστη ἑξαμηνία αὐτοῦ ἀποτελῇ ἴδιον τόμον. τούτου δ' ἕνεκα διὰ τοῦ φύλλου τούτου συμπληροῦμεν τον τόμον τῆς πρώτης ἑξαμηνίας τοῦ ἔτους τούτου, ἐφ' ᾧ καὶ παρατιθεται ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων του.

Αἰδ. Α. Πιτσάκῃ, ἐπισκ. ἐπιτρόπῳ Ἀργολίδος. Ἀμφότεραι αἱ ἐπιταγαί, ἡ μὲν ἐκ 450, ἡ δὲ ἐκ 345 δραχ. ἐλήφθησαν· θερμότατα εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνδιαφέρον σας· ἀποδείξεις σταλήσονται.—*Ἀρχιμ. Ἰγν. Καλιοπούλῳ,* Θήραν. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ «Ε. Κ.» εἰς τοὺς ναούς, ὧν ἀπεστείλατε σημείωσιν, ἤρξατο· ἀναμένομεν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπολοίπων —*Π. Χαδούλιᾳ,* ἡγουμ. Μ. Σωτῆρος. *Αἰδ. Α. Παπακωνσταντίνου,* Ἁλμυρόν. Ἀποσταλήσονται ἀποδείξεις. — *Ἀρχιμ. Αθ. Ἀκύλᾳ,* Θήραν. *Αἰδ. Ιω. Γεωργακοπούλῳ,* Ἀλβανίτσαν Γενν. Ξαρχᾷ, ἡγουμ. Μ Θεοτοκίου. *Αἰδ Δ Κωστουρῷ. Αἰδ. Εὐαγγ. Αλούκῳ,* Καψάλα. *Αἰδ. Δημ Μίμῳ,* Ποταμώνια. *Ἐκκλ. συμβ. Χαροκοπιοῦ. Πανοσ. Γαβρ. Λίβᾳ. Αἰδ. Παναγ. Χαντζάρᾳ.* Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν· εὐχαριστοῦμεν. — *Κῳ Διευθυντῇ τοῦ ἐν Κορωπίῳ Ἑλλ. σχολείου.—Γ. Καρλεττίδῃ,* Λεμεσόν. Ζητηθέντα τεύχη ἐστάλησαν. *Γ. Ν. Οἰκονόμου,* Πλάτανον Δραχ. 54 ἐλήφθησαν· ζητηθέντα φύλλα ἐστάλησαν· εὐχαριστοῦμεν. *Κῳ Προέδρῳ Ἐκκλ. συμβ. ἁγ. Νικολάου.* Λαδικόν Συνδρομὴ ἐλήφθη· δι' ἀπόκτησιν τοῦ «Ν Ποιμένος» δύνασθε ν' ἀποταθῆτε πρὸς τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ παρὰ τοῖς Πατριαρχείοις ἐν ΚΠόλει. — *Σεβ. ἐπισκ. Γυθείου*

κ. Διονυσίῳ. Χρήματα ἐλήφθησαν· θερμὰς εὐχαριστίας —*Ἀρχιμ Π. Συνοδινῷ*· Τρίπολιν. Ἀμφότεραι αἱ ἐπιταγαὶ ἐλήφθησαν· θερμὰς εὐχαριστίας δι' ἐνδιαφέρον σας ὑπὲρ τοῦ «Ε. Κ.».—*Αἰδ Χρ. Γιαννακοπούλῳ*, Μύλους Τὸ ὑπ' ἀρ. 207 φύλλον ἐστάλη· διεύθυνσις διωρθώθη.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ Θ΄ ΤΟΜΟΥ

***Κύρια ἄρθρα*:** Ὁ νέος σταθμὸς 3. Ἰδεϊσμὸς καὶ Πραγματισμὸς 21. Ἡ Θεολογ. Σχολὴ τοῦ Καποδ. Πανεπιστημίου 37. Ἡ Κοινωνία τῶν ἐθνῶν 101. Τὸ βιβλίον σας 117. Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐκκλησιῶν (Χρυσ. Παπαδοπούλου) 133. Ἡ μεγάλη στιγμὴ 149. Οἱ Προπαγανδισταὶ 165. Ποῦ εἶνε σήμερον ἡ Ἐκκλησία; 181. Ἡ ἀποτρόπαιος τοῦ Βατικανοῦ ἀξίωσις (Χρυσ. Παπαδοπούλου) 197. Πάσχα 221. Ὁ Χριστιανισμὸς ὡς θρησκεία πολιτισμοῦ καὶ προόδου (Χρυσ. Παπαδοπούλου). 261. Ἑλληνικὰ παράδοξα 285. Ἐπικίνδυνοι πιθηκισμοὶ 309. Ὁ Στέφανος τῆς Ζωῆς 333. Τὸ χειρότερον τῆς ξενομανίας 365. Μήτηρ καὶ θυγάτηρ 413. Περὶ τὸ Βατικανὸν (Χρυσ. Παπαδοπούλου) 445. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκπαίδευσις 477. Ἡ δικαία κρίσις ἐπὶ τοῦ Αναθέματος 509. Ὄχι ἄθρησκον Ἐκπαίδευσιν 541.

***Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι*:** Ὑπὲρ τῶν παλινοστούντων εἰς Μακεδονίαν, Θρᾴκην καὶ Ἀσίαν Ἑλλήνων 53. Περὶ ἀναγνώσεως ἐπ' ἐκκλησίας τῶν εὐαγγελικῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ «Ἐκκλ. Κήρυκος» 245.

***Ἱστορικὰ ἔγγραφα*:** Αἱ εἰς τὰ εἰρηνικὰ γράμματα τοῦ Μητροπ. Ἀθηνῶν Μελετίου ἀπαντήσεις τῶν Ἐκκλησιῶν Κύπρου 88, Σερβίας, 270 Ἀντιοχείας 295, Θεσσαλονίκης 344. — Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπ. Ὀδησσοῦ πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπ. Ἀθηνῶν 91. Ἐπιστολὴ τοῦ Τοποτηρ. τοῦ Οἰκουμ. θρόνου περὶ κοινῶν μνημοσύνων Ὀρθοδόξων καὶ Ἀρμενίων 96. Ἡ Ἐκκλησία Κων)πόλεως πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν Ἐκκλησίαν 107. Ἔκκλησις τοῦ ὀρθοδ. λαοῦ Ὀδησσοῦ πρὸς τὰς Ὀρθ. Ἐκκλησίας 125. Ἔκκλησις τῆς Ὀρθοδ. Ἐκκλησίας Ρωσίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος 141. Προσφώνησις ἐπιδοθεῖσα τῷ Σεβ. Μητροπ. Ἀθηνῶν ὑπὸ τῆς Angl. and Eastern Church Association 154. Ὁ Μητροπ. Ἀθηνῶν πρὸς τὸν αἰδεσ. Mendenhall 168. Ἔγγραφα τῆς Ἀμερικ. Ἐκκλησ. Ἀποστολῆς 226

Ἔκθεσις τοῦ ἐν Μόσχᾳ Προξένου τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ἱερ. Σύνοδον περὶ τῶν ἐν Ρωσίᾳ ἐκκλησιαστικῶν 188. Ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ τοῦ Σμύρνης Χρυσοστόμου πρὸς τὸν τέως βασιλέα 8. Γνώμη Μητρ. Ἐφέσου Ἰωακεὶμ περὶ ἐκκλησιαστικῶν μεταρρυθμίσεων 170.

Ἄρθρα διάφορα: *Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου,* Οἱ ὑπὸ τῶν ἀγγλικῶν Πανεπιστημίων διὰ τοῦ τίτλου τοῦ Ἐπιτίμου Διδάκτορος τιμηθέντες Ἕλληνες Κληρικοὶ 24. Ἡ κατὰ τὸ 1918 διάδοσις τῆς Ἁγ. Γραφῆς ἐν Ἑλλάδι 124. Παγκόσμιον Συνέδριον περὶ Πίστεως καὶ ἐκκλ. Εὐταξίας 210. Αἱ κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα φιλικαὶ σχέσεις Ὀρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν 488. — *Ἀρχιμ. Καλλινίκου Κρεατσούλη,* Τὰ θύματα τῆς Βουλγαρ. θηριωδίας καὶ ἡ φιλανθρωπία τοῦ Ἑλλην. στρατοῦ 25. — *Π. Δ. Ρεδιάδου,* Ὁ εἰς Ρώμην πλοῦς τοῦ ἀποστ. Παύλου 27, 56.— *T. A. Gurney,* Ἡ ἀνάκτησις τῆς Ἁγίας Σοφίας 72. — Ὑπὲρ τῆς ἀνακτήσεως τῆς Ἁγ. Σοφίας 92. — *Β. Κουτέρη,* Τὰ ἀγαθὰ τοῦ Προσκοπισμοῦ 139 — Ἡ Ἀποστολὴ τῆς Ἀμερ. Ἐπισκ. Ἐκκλησίας ἐν Ἀθήναις 204. — Εὐχὴ ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ 212. — *Ἀρχιμ. Πολυκάρπου Συνοδινοῦ,* Ἡ εὐσέβεια ἐν Ἀρκαδίᾳ 213. Ἱστορικὰ περὶ Ἀρκαδίας 273.— *Χ. Ι. Π.*, Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος 32. Οἱ αὐτόπται τῆς Ἀναστάσεως 233. *Δρος Παρθενίου Πολάκη, Διακόνου.* Τὸ Πάσχα εἰς τὸ Βογιάτι 235. Περὶ τὸ Κοινωνικὸν ζήτημα: Πάλη ἰδεῶν 250. Σοσιαλισμὸς 297. Σμύρνη ὁ δεύτερος ἀστὴρ τῆς Ἀποκαλύψεως 352. Σοσιαλιστικὴ Ἰδεολογία 495, 525. — *Οἰκονόμου Γ. Σ. Μακρῆ,* Ὁ ἱερεὺς ὡς ἐφημέριος 321, 355, 378.—Οἱ Διαμαρτυρόμενοι καὶ αἱ Ἰουδ. Συναγωγαὶ τῆς Ἀμερικῆς ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων 357. — Ἡ κατάληψις τῆς Σμύρνης ὑπὸ τῶν Ἑλλην. στρατευμάτων 345. — *Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου,* Ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν Νέων 399. — Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Προύσης Δωρόθεος ἐν Ἀθήναις 425. — *Δ. Σ. Μπαλάνου,* Τὸ ἐν Ἄνδρῳ Ὀρφανοτροφεῖον τοῦ Θεοφ. Καΐρη 456.—Οἱ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν Διαμαρτυρομένων Ἀμερικῆς ὑπὲρ τῶν ἑλλην. δικαίων 463. — Ὀρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν θεολογικαὶ συζητήσεις 518. 551.—Λόγος τοῦ Σεβ. Μητροπολ. Ἀθηνῶν ἐν τῷ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ναῷ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου 40.—*Ἀρχιμ. Ἀνδρέου Τριανταφύλλου.* Ἡ ὑπομονὴ 79.

***Ὁμιλίαι:** Α΄ εἰς τοὺς Ἀποστόλους:* Τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀσώτου, σ. 69. — Τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀπόκρεω, σ. 85. — Τῆς Κυρ. τῆς

Τυροφάγου, σ. 101.—Τῆς Α΄ Κυρ. τῶν Νηστειῶν, σ. 120.—Τῆς Β΄ Κυρ. τῶν Νηστειῶν, σ. 136.—Τῆς Γ΄ Κυρ. τῶν Νηστ., σ. 151.—Τῆς Δ΄ Κυρ. τῶν Νηστ., 172. — Τῆς Ε΄ Κυρ. τῶν Νηστ., σ. 185. — Τῆς Κυρ. τῶν Βαΐων, σ. 201.—Τῆς Κυρ. τοῦ Πάσχα, σ. 223.—Τῆς Κυρ. τοῦ Θωμᾶ, σ. 247.—Τῆς Κυρ. τῶν Μυροφόρων, σ. 266. —Τῆς Κυρ. τοῦ Παραλύτου, σ. 292.—Τῆς Κυρ. τῆς Σαμαρείτιδος, σ. 318.—Τῆς Κυρ. τοῦ Τυφλοῦ, σ. 336. — Τῆς Κυρ. τῶν ἁγ. Πατέρων, σ. 368. — Τῆς Κυρ. τῆς Πεντηκοστῆς, σ. 392.— Τῆς Κυρ. τῶν ἁγ. Πάντων, σ. 415.— Τῆς Β΄ Κυρ. τοῦ Ματθ., σ. 452. — Τῆς Γ΄ Κυρ. τοῦ Ματθ., σ. 482.—Τῆς Δ΄ Κυρ. τοῦ Ματθ., σ. 512.—Τῆς Ε΄ Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σ. 545. — Β΄ *εἰς τὰ Εὐαγγέλια:* Τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος, σ. 287.— Τῆς Κυρ. τοῦ Τυφλοῦ, σ. 314.— Τῆς Κυρ. τῶν ἁγ. Πατέρων, σ. 339.—Τῆς Κυρ. τῆς Πεντηκοστῆς, σ. 371. — Τῆς Κυρ. τῶν ἁγ. Πάντων, σ. 395. — Τῆς Β΄ Κυρ. τοῦ Ματθ., σ. 418. — Τῆς Γ΄ Κυρ. τοῦ Ματθ. σ. 422. — Τῆς Δ΄ Κυρ. τοῦ Ματθ., σ. 454. — Τῆς Ε΄ Κυρ. τοῦ Ματθ., σ. 485.—Τῆς ϛ΄ Κυρ. τοῦ Ματθ., σ. 515. —Τῆς Ζ΄ Κυρ. τοῦ Ματθ., σ. 548.

Μικρὰ ἄρθρα: Τὰ νεφύδρια τῆς ζωῆς, 61. Τί περισσότερον νὰ φοβῆσθε, 111. Τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν, 128. Ἡ καρποφορία τῆς προσευχῆς, 158. Ἀνθρωπαρέσκεια, 192. Ἀληθῶς ἀνέστη, 275. Διὰ ποῖον νὰ εἶσαι αὐστηρός, 325. Ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ὑπηρέτου, 529.

Ἀνὰ τὸν τύπον: Σταυρὸς καὶ ἡμισέληνος, 302. Ἡ Ρωσία ὑπὸ τοὺς Μπολσεβίκους, 303. Κατολικισμὸς - Βατικανισμός, 328. Ἔκκλησις τῶν Κυπρίων, 382. Ἡ ἔννοια καὶ δύναμις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, 530. Ἡ ὁριστικὴ καταδίκη τῆς Τουρκίας, 532.

Γεγονότα καὶ σκέψεις: Γερμανικὸς ἀνθρωπισμός, 112. Ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐλευθερίων, 129. Ἀγὼν μετ' ἐμποδίων (ἐπὶ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ κινήσεως ὑπὲρ τῆς ἀποδόσεως τῆς ἁγίας Σοφίας), 143. Φιλανθρωπία εἱρκτῆς, 120. Ἀναγνωστικά. Ἡ μουσικὴ Κυπτοφέρρης. Ζήτημα φιλοτιμίας. Ὑπὲρ τοῦ μαθητικοῦ κόσμου, 161. Ἑνιαῖος καὶ ἀδιαίρετος. Εἶνε ἀδύνατον (ἐπὶ τῶν ἐκκλήσεων τῶν δούλων λαῶν), 176. Πρόοδος τοῦ ζητήματος (τῆς ἁγ. Σοφ.). Τὰ περὶ κοσμικῆς ἐξουσίας, 177. Ἀντιθέσεις. Δρᾶσις ἀξιέπαινος, 194. Τὸ ἑλληνικὸν δαιμόνιον. Πνευματιστικά, 216. Συμβολικὴ περίπτυξις, 217. Ὁ τράγος καὶ τὸ κλῆμα, 218. Ἅγιος Τάφος - ἁγ. Σοφία, 240. Ἆρά γε νὰ ἐχάθη; 241. Ἦτο ἑπόμε-

ον (ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ Γασπάρη), 242. Μέχρι καὶ τῶν ἐσχατιῶν. ...ρῆνος ἐκκλησίας, 254. Εὐσεβείας εὐπρέπεια, 255. Πολὺ ὀρθῶς (ἐπὶ ...ῶν δηλώσεων τοῦ Γάσπ.), 256. Μία ἐπέτειος. Σπανία ἐξαίρεσις (ἐπὶ ...ῆς ψηλαφίσεως τοῦ Θωμᾶ), 276. Οἱ λόγοι καὶ τὰ ἔργα. Σύμπτωσις ...ερὶ προγόνου τοῦ πρίγκ. Γκαλίτσιν). Γαλατικὴ εὐγένεια, 278. Ἡ ...τύπωσις τῶν ἄλλων (ἐκ διαλέξεως Ἄγγλων περὶ ἁγ. Σοφίας), 301. ...καία ἐξέργερσις (ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὁμιλίας κ. Καλομοίρη ἐν τῇ Ἀκα...ημίᾳ). Προσοχὴ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, 327. Γραφῶν ἄγνοια, 360. Ἐπε...γήσεις (ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Μένδενχωλ), 362. Ἐλπιζομένων ...πόστασις. Μία ἔκθεσις (τοῦ Μητρ. Ῥόδου), 381. Ῥιζάρειος σχολή, ...81. Μία ἀντινομία (ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐν Κυριακῇ συνεδρίας τοῦ δικα...τηρίου), 401. Πῶς ἐργάζονται (οἱ Ἄγγλοι διὰ τὴν ἁγ. Σοφίαν), ...05. Τὸ ἀνεμένομεν, 406. Προπομπή. Ἐκκλησ. καὶ Θέατρον, 443. ...ικτρὸν θέαμα (ἐπὶ τῶν ἀξιώσεων τοῦ Βατικ.). Ἑλλ. Θέατρον, 469. ...ιλία χείρ. Ὑπὲρ τῆς παιδείας, 471. Σχετικὰ πρὸς τὸν θόρυβον (ἐπὶ ...ῇ ἱδρύσει τοῦ «Ἐκπαιδ. Συλλόγου»), 499. Φιλανθρωπικὴ κίνησις ...πὲρ τῶν δεινοπαθούντων Ἑλλήνων τῆς Μ. Ἀσίας), 500. Ὁ Οὐΐλσων ...πὲρ τῶν Ἑλλήνων Μικρασιατῶν, 501. Εἰρήνη! 502. Σοφὸν δίδαγμα, ...02. Τί εἶνε Ἀμερικανικὴ φιλανθρωπία, 533. Φίλου θάνατος († Ἀρ...επ. Ἀμερ. Greer), 535. Ἐκκλησία καὶ Σχολεῖον, 536. — Ἡ Καινὴ ...δαχή, 557. Ὄχι τὸ σύνολον, Greer, 558. Λύσσα Μπολσεβίκων, ...60. Ψευδονυμογραφία, 561.

Χρονικά *Ἱερᾶς Συνόδου*: 47, 63, 81, 145, 162, 178, 195, 218, 279, 331, ...08, 474, 505 — Στατιστικὴ συνοδικῶν ἐργασιῶν, σ. 48 — Διορισμοὶ Τοποτη...ητῶν, 219, 331, 409. — *Ἀνωτάτου Ἐκκλησ. Δικαστηρίου*: σ. 279, 305, 341, 362, ...07, 506, 540. — *Μητροπόλεως Ἀθηνῶν*: Ὁ Σ. Μητροπολ. πρὸς τὸν ἱερ. κλῆ...ον, 33, 538. Οἱ ἱεροκ. ἐνώπιον τοῦ Σ. Μητροπολίτου, 35. Πρόνοια περὶ ἐκκλ. ...ουσικῆς, 48, 64, 81. Μέριμνα ὑπὲρ τῶν βυζαντινῶν σπουδῶν, 49, 81, 113. ...ρησκευτικὴ ἀγωγὴ τῶν Ἑλλήνων Προσκόπων 64. Ἐπιτίμησις ἀσεβείας, 82. ...κλογὴ ἐπισκόπου βοηθοῦ τῆς Μητρ. Ἀθηνῶν, 97. Ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τοῦ ... Μητροπολίτου, 113. Ἐπὶ τῇ κατὰ τοῦ Κλεμανσὼ ἀποπείρᾳ, 114. Ἀπονομὴ ...ρασήμων, 163. Ἵδρυσις παιδονομικοῦ Συλλόγου, 163. ΚΕ΄ Μαρτίου, 218. ...ορισμὸς Γραμματέως, 219. Ἱ. Μητρόπολις, 243. Ποιμαντορικὴ ἐπίσκεψις, ...59, 279. Ἀπάντησις εἰς διαμαρτυρίαν, 259. Ἡρώων μνημόσυνον, 410. Ἐκπαι...ευτικὸς Σύλλογος, 474. Μέριμνα ὑπὲρ τῶν Ῥώσων προσφύγων 540. *Ἱερὸς ...ύνδεσμος*, 115, 331, 507. — *Πανεπιστήμιον*: Θεολογικὴ Σχολή, 36, 64. Ἔναρξις ...νεπιστημιακῶν μαθημάτων, 50. Ἐναρκτήριος Ἀπολογητικῆς, 50. Διδάκτο...ες Θεολογίας, 52. Ἐθν. Πανεπιστήμιον, 81. Καπ. Πανεπιστ. 99. — *Ῥιζάρειος ...χολή*: Μνημόσυνον πρ. Πατρῶν Νικηφόρου, 82. Ἑβδομηκονταετηρίς, 363 — ...*κκλησίας ΚΠόλεως*: Ὁ ἐν ΚΠόλει ναὸς τῆς τοῦ Θ. Σοφίας, 51, 65. Τὸ μέλ...ον τῆς ΚΠόλεως, 67. Κατάργησις Τουρκικῆς γλώσσης, 130. Ὑπὲρ τῆς ἀπο-

δόσεως τῆς ἁγ. Σοφίας, 146, 281 Ὁ Τοποτηρητὴς εἰς Παρισίους, 163, 179. Ὑπὲρ τῶν πασχόντων, 164 Δημοψήφισμα τῆς ἑλλ. ΚΠόλεως, 178. Ἡ ἐκλογὴ Πατριάρχου, 259. Γερμανὸς Ε', 259. Ὑπὲρ τῶν δεινοπαθούντων ὁμογενῶν, 281. Ἐκκλ. ξενία 332. Ἀνάκτησις σχολῆς, 332. Ὁ Πόντος, 336. Κατάληψις ἁγίας Σοφίας ὑπὸ τῶν Γάλλων, 363. Ὁ Τοποτηρητὴς ἐν Ἀθήναις, 411. Ἀναχώρησις Τοποτηρητοῦ, 444, 475. — *Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας*: Ἐκλογὴ μητρ. Νουβίας, 19. Ἐπαρχ. Νουβίας, 387. Ἡ ἀμερικανικὴ ἀποστολὴ τῶν ἐπισκοπιανῶν, 475. Ὁ Καθολικὸς τοῦ Σις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, 332 Ἵδρυσις ναῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, 387. Ἡ Ἐκκλησ. Ἀμερικ. ἀποστολὴ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. 475. Νέος Διευθυντὴς τῶν πατριαρχικῶν περιοδικῶν 507. — *Ἐκκλ. Ἀντιοχείας*: Ὁ Πατρ. Ἀντιοχείας πρὸς τὸν κ. Βενιζέλον, 363. — *Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων*: † Ἰορδάνου Μελέτιος, 19. Πατρ. Δαμιανός, 36, 51, 99. Ἄφιξις Ἁγιοταφιτῶν ἐν Ἀθήναις, 508. — *Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου*: Ὁ Ἀρχιεπ. Κύπρου ἐν Λονδίνῳ, 82, 195, 281. Κυπρίων ἔκκλησις, 363. — *Ρωσικὴ Ἐκκλησία*: Ρωσικὴ καὶ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία, 67. Ἐπιστολὴ Ἀρχ. Καντερβουρίας πρὸς Ἀρχ. Ὄμσκ 146 Δέησις ὑπὲρ τῶν ἐν Ρωσίᾳ μαρτυρησάντων, 147. Ἀνεξάρτητος ρωσ. Ἐκκλησία ἐν Ἀμερικῇ, 259. Ὁ Καμτσάκας Νέστωρ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, 387. Ἐκκλησία Οὐκράϊνας, 146. *Ἐκκλ. Ἀρχ. Συμβούλιον Θεσσαλονίκης*, 131, 147.— *Ρουμανίας*: Παῦσις μητροπ. Ρουμανίας Κόνωνος, 150.—*Σερβίας*: Ἀγγλοσερβικαὶ φιλοφροσύναι, 282. Ἐπίσκ. Τσακτσάκ, 475 — *Ἀγγλικανικῆς*: Ἀγγλικανοὶ καὶ Ὀρθόδοξοι, 65, 281. Ρωσικὴ καὶ Ἀγγλ. ἐκκλ., 67. Ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς Συνδιασκέψεως, 68. Διὰ τὰς βουλγαρικὰς θηριωδίας, 99. Παραίτησις ἐπισκ. Ὀξφόρδης, 195. Ἀγγλοσερβικαὶ φιλοφροσύναι, 282.— *Ἀμερικανικῆς*: σ. 17, 243 Ἀποστολὴ τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας, 179, 259.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15.
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20.
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.
Γραμματεύς: Δρ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Ὥρα ἐντεύξεων 5 — 6. μ. μ.

Ἀπευθυντέον διὰ πᾶσαν αἴτησιν, ἀνακοίνωσιν καὶ δι' ἐμβάσματα συνδρομῶν: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος».